

Kmet, delavec in obrtnik naj bodo narodu vodniki!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30--
za pol leta " 15--
za inozemstvo
za celo leto Din 50--
Inserati po tarifi. - Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. - Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetski list

Glasiło „Zveze slovenskega kmetskega ljudstva“.

Vsako uživaj vse sadove
svojege dela in marljivosti!

Rokopis! se ne vra-
čajo. - Pisča in tož-
be v Ljubljani. - Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici štev. 7. - Telefon
inter. št. 506. - Račun
pri pošl. čehovnem za-
vedu št. št. 568.

Imenitna knjiga.

Tajništvo SLS je izdalo in založi-
lo brošuro z naslovom: »Na novo
delo za avtonomijo Slovenije«. Za
vsebino knjige odgovarja g. Fran
Gabrovšek (duhovnik in tajnik
SLS). Knjižica je izšla l. 1926 v Ju-
goslovanski tiskarni.

Knjižica (brošura) se peča z vo-
litvami v oblastne skupščine. Nava-
da je, da take brošure resnice ne
spoštujejo preveč. Kar pa so si do-
volili gospodje pisatelji te brošure
(ali pa en sam pisec), to presega že
vse meje dostojnosti.

Navesti hočemo zaenkrat le par
zgodov:

1. Na strani 2 beremo: »Štiri le-
ta so že pretekla, odkar bi morale
te nove oblastne skupščine stopiti
skupaj in začeti delati. Toda bel-
grajske vlade se tega zakona niso
držale, ampak so se ga vedno bale
in zato odlašale. Sedeli so na vladi
radikali, demokratje in radičevci,
pa nobeden se ni ogreval za to, da
bi ta zakon izpeljali.«

Nekoliko nižje na isti strani pa
beremo: »Podobno pa navdaja gro-
za pred temi volitvami radičevce.
Pokazali bodo namreč, kako radi-
čevci, ki se zbirajo okoli g. Pucelja
in g. Prepeluha, med slovenskim
ljudstvom prav nič ne pomenijo.«

Naš odgovor: Zgodovinska resni-
ca je, in te resnice nobena, tudi še
tako »katoliška« (?) brošura ne mo-
re utajiti, da je volitve v oblastno
skupščino (deželne zbornice) razpisala
radikalsko-radičevska vlada (ali
kakor jo imenujemo po začetnih
črkah strank »RR-vlada«). V tej
vladi je sedel kot minister tudi tov.
Ivan Pucelj. Zgodovinsko dejstvo je
dalje, da je RR vlada imela v par-
lamentu vedno dovolj močno veči-
no. Če bi se bila torej ta vlada vo-
litev v oblastne skupščine bala, bi
jih ne bi bila razpisala.

2. Na strani 3. beremo: »Zakon
o samoupravah ni po naši volji. Mi
smo vedno zahtevali zakonodajno
avtonomijo Slovenije.«

Odgovarjamo: Kdor hoče vedeti,
kako je SLS po l. 1918. »vedno«
zahtevala zakonodajno avtonomijo
za Slovenijo, naj pogleda stare let-
nike »Uradnega lista«, zlasti letni-
ke 1918, 1919 in 1920. Tam kar mr-
goli raznih centralističnih uredb,
ki so jih podpisovali današnji vodi-
telji SLS! Tam se nahajajo tudi
uradni dokumenti o tem, kdo je iz-
ročal deželno premoženje in dežel-
ne doklade v državno upravo. To
so zopet bili zastopniki SLS! Potem
je treba pogledati »Slovenca« iz l.
1918, 1919 in 1920. Tam ne beremo
niti besedice o kaki »zakonodajni
avtonomiji za Slovenijo«, pač pa je

pisal »Slovenec« takrat strogo v du-
hu »narodnega in državnega edin-
siva«, kar se pravi z drugo besedo:
centralistično! Tozadevno opozarja-
mo tudi na citate iz »Slovenca«, ki
smo jih našli v zadnji številki na-
šega lista v članku »Slovenstvo da-
našnjih voditeljev SLS«.

Kar torej piše brošura o »večni«
zahtevi SLS po zakonodajni avtono-
miji za Slovenijo, je debela laž in
grda hinavščina!

3. Za zgled, kaj so zmogli nekda-
nji deželni zbori, navaja brošura
na strani 4 in 5 nekaj jako lepih
števil, o katerih nihče ne dvomi,
da so resnične. Pravi pa ob enem,
da je vse tisto veliko delo izključna
zasluga Slovenske ljudske stranke.

Odgovarjamo: Kar trdi brošura o
zaslugah stranke, je golo zavijanje.
Stranka kot taka je nekaj brezoseb-
nega, mrtvega. Stranka sama ne de-
la nič, pač pa delajo člani stranke!
Vsako delo na svetu morejo izvršiti
ljudje, t. j. čisto določene osebe, ne
pa »stranka«. Stranka je samo orga-
nizacija, je program, ni pa sama po
sebi živo bitje. »Stranka« se nikdar
ne vsede za mizo in nikdar nič ne
podpiše, ampak samo natančno do-
ločen član stranke.

Resnica je, da je takrat, ko je de-
želni zbor kranjski dobro delal, bi-
la na vladi Slov. ljudska »stranka.«

Uspehi in uspehi.

Tajništvo SLS je izdalo brošuro
»Na novo delo za avtonomijo«. V
tej brošuri našteva, kaj je vse stor-
ila SLS za ljudstvo takrat, ko je
imela SLS večino v bivšem dežel-
nem zboru.

Na drugem mestu izvajamo, da
stranka ne naredi nikdar nič, ampak
samo ljudje. Ljudje pa, ki vo-
dijo danes SLS, niso še nikdar nič
naredili, ampak so še to podrlji, kar
so naredili drugi.

Mi pa lahko pokažemo na uspe-
he, ki smo jih dosegli mi sami in
naši ljudje. Zaenkrat hočemo pono-
viti le to, kar je povedal tov. Pucelj
dne 9. decembra l. 1925 v našem li-
stu pod naslovom »Iz Radičeve tor-
be«. Tam pripoveduje med drugim:

»Prvi in največji uspeh kmetske
politike so izvozne carine, ki so
stopile v veljavo 1. decembra 1925.
Po tej odredbi odpadejo izvozne
carine na vse kmečke pridelke, ži-
vino, konje, prašiče (težke in mla-
diče) itd. Okrog 200 milijonov di-
narjev je plačeval kmet letno do 1.
decembra samo na izvoznih carinah
državi. Od mladega plemenega pra-

Toda delali so samo gotovi člani
stranke. Ti čisto natančno določeni
strankarji pa so bili dr. Sušteršič,
dr. Lampe, dr. Pegan, dr. Zajc, Bar-
tol, Piber in še cela vrsta drugih,
ki so jih drugi člani ravno iste Slo-
venske ljudske stranke pregnali iz
domovine, da, pregnali kot garjeve
cucke, drugim pa so s svojo nestrp-
nostjo precej pomagali na oni svet!
Tisti ljudje pa, ki so svoje veleza-
služne prednike pregnali, menda v
zahvalo za tisto delo, s katerim se
danes sami bahajo, tisti ljudje so
današnji voditelji SLS!

Tako stoji ta stvar in prav nič
drugače!

Mi pa pravimo današnjim vodi-
teljem SLS: Pokažite, kaj ste nare-
dili Vi sami, ne drugi vaši nekdanji
pristaši! »Stranka« ne naredi nič,
ampak samo ljudje. Zatorej povejte
in pokažite, kaj ste Vi storili, kaj
ste Vi naredili, kaj ste Vi storili?
Veste kaj? Nič!!

Kajti če bi bili Vi kaj naredili, se
Vam ne bi bilo treba bahati s tuji-
mi deli in se Vam ne bi bilo treba
skrivati za »stranko«, ampak bi re-
kli s ponosom: Korošec je to nare-
dil, ali pa: Sušnik je to naredil itd.

Tako stoji ta stvar in prav nič
drugače!

Takih očitnih laži, zavijanj in po-
tvorb resnice v brošuri kar mrgoli
Naj bodo pa gospodje prepričani, da
bodo dobili na svoje laži resničen,
a tudi zaslužen odgovor.

šiča ali celo od dojenčka 330 Din.
In ko se je prvič pojavila naša
stranka v parlamentu, je znašala iz-
vozna carina od vola celo 2000 Din
in konji so bili zabranjeni za izvoz.
Kolik napredek — in to proti volji
gosposkih strank, ki so imele do-
tlej vso moč v svojih rokah! Z od-
pravo izvozne carine pa se bo zopet
dvignila zlasti naša svinjereja, ki je
bila z dosedanjim gosposko politiko
čisto ubita. Zlasti Žerjavovih carin
je za vselej konec in nikoli več ne
bo kmet tako neumen, da bi volil
svoje sovražnike!

Drugi veliki uspeh, ki smo ga
Slovenci dobili iz Radičeve torbe,
je znižanje davkov. Kaj vse so ese-
lesarji porabili črnila po svojih
»Domoljubih« in koliko hripavih
besed po shodih proti davkom! Celu
dr. Žerjav je začel zadnje čase pisa-
ti proti davkom, a ni z mazincem ga-
nil, ko je bil minister, da bi se tudi
resnično zmanjšali. Eselesarji pa so
zaigrali tako s pridom ves ugled, da
jih že noben človek več ne posluša
in vse beži v klube in na hodnike,
če se le pojavi eselesarski poslanec

na govorniški tribuni. Sedem let so
vsi poviševali davke, iz Radičeve
torbe pa smo po sedmih letih prvi-
krat dobili znižanje. In sicer smo
odpravili komorski in invalidski
davek vsem onim, ki plačujejo še
kak drug direkten davek. V Slove-
niji se bo to poznalo za težke mili-
jone na leto. Eselesarjem je kar sa-
po zaprlo od fovšarije, ko so videli,
kaj smo dosegli.

Nadalje se je znižal najmarinski
davek v Ljubljani od 20. na 12. pro-
centov, ker je bil ravno ta davek v
Ljubljani pretirano visok. Žerjav in
eselesarji pa ne samo da niso nič
storili vseh sedem let zoper te dav-
ke, ampak so še proti glasovali pri
prvem in drugem glasovanju, a pri
tretjem so iz sramote bežali iz dvo-
rane.

Nadaljni uspeh Radičeve torbe
je, da se je brisal čl. 20 finančnega
zakona. Če bi bil ta člen sprejet, bi
bilo 4000 najbednejših rudarskih
delavcev, poškodovanih in onemo-
glih, vdov in sirot, brez vsake pod-
pore. Z brisanjem tega člena pa sem
dosegel, da jim ta dohodek ostane
in sem tudi prepričal ministra za
železnice, naj išče prihranke rajši
pri bogatih premogovnih družbah,
ne pa pri izčrpanih siromakih. Že
za samo ta veliki uspeh mora biti
danes v Sloveniji hvaležnih 4000
najsiromašnejših ljudi Zvezi slo-
venskega kmetskega ljudstva in
Radičevi torbi.

Radičevi torbi in Zvezi sloven-
skega kmečkega ljudstva se morajo
zahvaliti tudi tiste nesrečne slov.
spodnještajerske posojilnice, ki so
bile pri »Verbandu« v Gradcu. Z
drugim obrokom od 500.000 Din jim
bo za Miklavža izplačan en milijon
dinarjev in zadruge ob meji bodo
zopet začele dihati. Koliko je bilo
besed, obljub in vpitja pri SLS in
SDS, a denarja 7 let nič; ko pa sem
zlezal v Radičevo torbo, se je tudi
ta globoka rana spodnještajerskih
posojilnic zacelila.

Lep dar iz Radičeve torbe je tudi
12 milijonov dinarjev v fond za zi-
danje uradniških stanovanj.

Iz Radičeve torbe je prišlo tudi 6
milijonov dinarjev za poplavljenec.

S pomočjo Radičeve torbe so bili
sprejeti tudi moji predlogi, da zni-
žamo uvozno carino na galico, na
umetna gnojila, žveplo in petrolej.
Radičeva torba je nam omogoči-
la tudi boljše upravo. Radičeva tor-
ba je odnesla g. Pestotnika in olaj-
šala lažje dihanje tistega učitelj-
stva, ki se nasilnim metodam ni ho-
telo ukloniti.

Radičevi torbi se imamo zahvali-
ti, da imam polno zahval za dobro-
te eselesarskim in demokratskim
pristašem, ki sem jih izkazal s po-
močjo Radičeve torbe.

Naše delo in naši uspehi

na gospodarsko-kmetijskem polju za časa ministriovanja tov. Pucelja.

I.

Takoj ob ustanovitvi si je naša stranka začrtala svoj program, ki ga je do sedaj tudi v vseh svojih točkah konsekvntno izvajala in spopolnjevala.

Ena izmed glavnih točk našega programa je bila, da se ima v prvem redu pospeševati kmetijstvo z ureditvijo kmetijskega šolstva, ustanovitvijo novih kmetijskih šol in drugih gospodarskih ustanov, dalje s preskrbo cenjenih strojev, gnojil, semen, z grajenjem vodovodov, cest, z ustanovitvijo raznih produktivnih zadrug, zadružnih elektrarn itd.

Naš princip je bil, »dobrobit kmetijskega stanu je dobrobit države«. Kmetijstvo naj ne bodi le državi molzna krava, nego z njegovim pospeševanjem in postavljanjem na trdna tla, ki omogočajo kmetijski napredek, naj postane on temelj, ki bo reguliral naše finance.

Teh glavnih principov so se držali do sedaj vsi naši poslanci pri svojem delovanju od prvega začetka, ko so stopili kot taki v Beograd, pa do danes.

Že leta 1920 so naši poslanci s tovarišem ministrom Puceljem na čelu dosegli na gospodarsko kmetijskem polju mnogo koristnega tudi za Slovenijo.

V budžetu za leto 1920/21, ki so ga tudi naši poslanci pomagali z ministrom Puceljem sestavljati, nahajamo, kar se pospeševanja kmetijskega šolstva in drugih gospodarskih ustanov tiče, odobrene kredite za sledeče ustanove:

1. Za ustanovitev čebelarke šole v Sloveniji (1. rata).

2. Za ustanovitev vet. bakteriološkega in serološkega zvoda v Ljubljani (1. rata).

3. Za ustanovitev kmetijske šole v Mali Nedelji (1. rata).

4. Za ustanovitev semenogojke postaje v Sloveniji (1. rata).

5. Za ustanovitev ribogojkega zavoda v Bohinju (1. rata).

Že v gornjem budžetu tedaj so bile unešene prve rate za jako važne kmetijsko kulturne ustanove v Sloveniji. Gornji program se je začel tudi koj izvajati. Pri tem se je pa naletelo na marsikatero oviro.

V budžetu za leto 1922/23 se nahajajo poleg gornjih postavk še sledeče:

1. Obnova mlekarke šole v Sloveniji.

2. Ustanovitev kmetijske šole v Rakičanu (Prekmurje).

3. Ustanovitev kmetijske šole na Gorenjskem.

4. Ustanovitev srednje kmetijske šole v Mariboru.

5. Organizacija kmetijsko potovalnega pouka.

V gornjo svrhu so bili tudi odrejeni potrebni krediti.

Izvedba gornjega programa, za katerega so bili odrejeni delni krediti (prve oz. druge rate) je zadela na mnoge in mnoge težave. In vzlic

tem težavam nam je uspelo spraviti marsikaj pod streho in sicer:

1. Srednjo vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru, ki odlično in z vspehom deluje in ki je lansko leto poslala že lepo krdelo absolventov iz cele države v prakso.

2. Semenogojko postajo v Beltincih, ki deluje z izvrstnim uspehom pod spretnim vodstvom inž. Mikuža v prid zboljšanju žitnega, travnega in drugega semena v naši deželi.

3. V tej periodi se je prvič organizirala kmet. potovalna služba oz. kmetijski pouk na deželi. Skoraj vsa okrajna poglavarstva so dobila kmetijske potovalne učitelje, oz. ekonomice, sedaj sreske kmetijske referente. Tem potem se je zanesel kmetijski pouk tudi v najmanjše naše vasi, z druge strani je pa prišel en lep del naših domačih kmetijskih strokovnjakov do trdega kruha.

Z izstopom naše stranke iz vlade je nastal v izvrševanju gornjega programa nekak zastoj. Vzlic temu, da so se naše domače oblasti trudile, da bi se gornji program izvrševal, se ni prišlo skoraj do nobenih uspehov, da celo črtale so se nekatere postavke. Moral je spet priti Pucelj v vlado, da se je z izvršitvijo gornjega programa moglo nadaljevati. Zadnja perioda njegovega ministriovanja je bila kratka ali za to pa jako uspešna, vzlic temu, da je našel že lepi del kreditov budžeta 1926/27 porabljenih.

Čim je prevzel ministrstvo je šel takoj na delo, da se izvede že v letu 20—22 začrtani program.

1. Kmetijska šola v Rakičanu (Prekmurju) je bila že leta 1922 v budžetu. V poznejših letih so to točko črtali vzlic temu, da so bili i eseslarji i demokrati v vladi. Ustanovitev gornje šole je zadela na velikanske ovire, ki jih je pa tov. Pucelj premagal. Krediti za nakup zemljišča so že odobreni in deloma izplačani. Zemljišče je ekspropriirano. Imenovan je že ravnatelj šole, ki pripravlja vse potrebno za otvoritev šole v letošnji jeseni. Del potrebnega inventarja je že nabavljen.

Kdo se še ne spominja vseh mogočih esesarskih intrig proti ustanovitvi gornje šole? Hujskali so se župani zoper šolo, češ, mi ne potrebujemo take šole — mi smo dovolj izvežbani v kmetijstvu. Celo mednarodni forum se je klical na pomoč, samo da se prepreči ustanovitev šole in zaščiti tuji državljan. Celo starinarji so se klicali na pomoč! Pomagalo je to le nekoliko časa, dokler ni Pucelj spet prišel na vlado.

Nočemo več vzbujati reminiscenc — saj je to žalostno poglavje esesarske politike v Prekmurju.

2. Drugi del programa — ustanovitev sirarske in mlekarke šole v Sloveniji (Škofji Loki) je tudi deloma izvršen. Predvideni so vsi po-

trebni krediti, zemljišče je nakupljeno, velik del inventarja že tudi in ravnatelj in strokovni učitelj sta že imenovana in se pripravljata za težko delo, ki ju pričakuje.

3. Tretji del programa ustanovitev čebelarke šole je tudi že deloma izvršen. Šola se je ustanovila s kraljevim ukazom v Št. Juriju ob južni železnici ter dodelila ondodni kmetijski šoli.

Priprave za otvoritev šole v jeseni tekočega leta so v teku. Krediti za ustanovitev šole odobreni, novi pa predvideni v načrtu budžeta za leto 1927. Mesta za učiteljsko osobje so sistemizirana, velik del inventarja je že nakupljen.

4. Četrti del programa se je tudi že izvršil. Veterinarski serološki in bakteriološki zavod v Ljubljani že deluje. Znani strokovnjak na tem polju dr. Kern mu je ravnatelj. Preskrbljen je z bogatim inventarjem

in v kratkem se preseli baje v lastne prostore. Zavod je od velikanske važnosti za našo živinorejo; saj se do sedaj nismo vedeli v slučaju kužnih in drugih boleznih kam obračati.

5. Peti del programa je že tudi deloma izvršen. Ribogojki zavod začne konečno letos po mnogih zaprekah v Bohinjski Bistrici delovati. To bo največji tak zavod v Jugoslaviji.

Koliko truda, koliko borb, koliko križevih potov, koliko samozatajevanja je bilo potrebno, dokler se je vse gornje izpolnilo. Kdor pozna Beograd, kdor našo upravo, ta bo moral izreči i naši stranki i našemu ministru Pucelju priznanje in zahvalo.

To so tedaj naši uspehi, to je naše delo, delo naše stranke, delo našega tovariša Pucelja!

Prihodnjic pa dalje.

F—ev.

Kako je v prevaljskem okraju?

K predstoječim volitvam v oblastne skupščine so bile vložene za prevaljski okraj 4 kandidatne liste in sicer: SKS, SLS, SDS in ena socialistična.

Vsekakor je bila žerjavovska kandidatna lista vložena kot števena lista in kot plašč za maskiranje popolnega poraza orjunščine v prevaljskem okraju. Je namreč absolutno izključeno, da bi si mogla demokratska lista priboriti pri oblastnih volitvah onih 442 glasov, kateri so bili za njo oddani pri zadnjih državnoborskih volitvah. Volilci prevaljskega okraja so o ogromnem polomu Slavenske banke prav dobro informirani. Pa tudi celo nekateri tukajšnji najuglednejši pristaši SDS so nad vodstvom svoje stranke tako močno razočarani, da se nekateri oblastnih volitev sploh ne nameravajo udeležiti, drugi pa hočejo v znak protesta napram vodstvu SDS oddati svoje krogljice v skrinjico SKS, ker imajo v tov. dr. Novačana, če tudi ni njihov pristaš, veliko zupanje. SDS se je tako diskreditirala med volilci, da se listi demokratov in orjunašev v prevaljskem okraju ne prisoja niti 100 glasov. Vsled teh dejstev je torej popolnoma izključeno, da bi ta skrahirana stranka obdržala svoje prejšnje stanje. Tem manj je seveda možno, da dobi dve tretjini količnika, kolikor je potrebno za en mandat! Zategadelj to stranko za prevaljski okraj ne bomo več omenjali, ker je že v naprej zapisana svoji neizbežni usodi, kajti, cekin se je izpremenil v blato.

Slovenski radikali v mariborski oblasti niso nikjer postavili svojih kandidatnih list. Ker pa pripadniki te stranke nočejo, da bi bili njihovi, če tudi maloštevilni glasovi izgubljeni, so sklenili voliti enodušno našo »Slovensko kmetisko stranko«, katera jim je po programu najbližja in tudi drugače po svojem resnem delu za narod najbolj simpatična.

Preostajajo torej ostale tri stranke, katere bodo tekmovala med seboj, da si priborijo tri mandate, ki jih ima za oddati prevaljski volilni okraj. Najmanj izgledov, da doseže vsaj en mandat, ima SLS! Brezplodno brezdelje dvajsetih poslancev Slovenske ljudske stranke je odprlo oči tudi najbolj neinformiranim volilcem prevaljskega okraja. Tov. Pucelj na primer je bil sam, pa je vendar precej dosegel, a dvajset poslancev, zdravih in močnih dedov pa nima niti toliko uspehov za kmetijski stan za pokazati, kakor jih ima vsaki, če tudi še tako beraško plačani okrajni ekonom.

Resnično, resnično, svetopisemski čudež bi se moral zgoditi, da bi ti slovenski poslanci, ki so se izkazali tekom dolgih in za slovenski kmečki narod mukopolnih osmih let za popolnoma nesposobne, postali naenkrat visokosposobni za vodstvo težavne slovenske politike!

»Domoljub« je zapisal v predzadnji številki, da bodo šli volilci na Kranjskem »z mašnimi bukvicami v rokah na volitve.« Hvala Bogu, da se od nas Korošcev tega ne zahteva, ker namreč nismo tako zahtebani, da ne bi vedeli, da volilna skrinjica ni spovednica, pa če tudi bodo pri skrinjicah SLS tuintam sedeli kot čuvarji čistiti gg. župniki in kaplani. Koroški kmetje in delavci bomo »z mašnimi bukvicami« pač šli k sv. maši, a k volitvam pa edino le s svojo — pametjo. Naj voditelji SLS vendar vendar ne mešajo sv. vere s politiko, kajti to početje se naravnost že gabi vsakemu poštemu in vernemu kristjanu!

Za nosilca liste SLS za prevaljski okraj je vodstvo diktiralo kovača gosp. Kugovnika iz Prevalj. Bil je tudi svoječasno že državnozbornski poslanec, ali do danes v prevaljskem okraju še ni nikomur ničesar znano, kaj je g. Kugovnik storil kot drž. poslanec v korist prevaljskega okraja in to takrat, ko

je imel kot poslanec najlepšo priliko za to! Da bi ga pa zavedni in pametni koroški kmetje in delavci volili mogoče samo za — kimanje, se nam ne zdi v sedanjih težavnih gospodarskih časih za primerno. Tudi se nam ne godi tako dobro in tičimo pregloboko v gospodarski krizi. Ako hoče oblastna skupščina kaj doseči, potrebuje odločnih in borbenih, ter sposobnih ljudi! G. Kugovnik pa je premehe nature ter premalo odločen in borben.

Sicer so se pa v splošnem najboljše pristaši. SLS že naveličali večnih neuspehov svojih voditeljev in tako je precej sigurno, da SLS v prevaljskem okraju ne bo dosegla dve tretjini količnika, ki je potreben za en mandat!

Morda bode bralca zanimalo, kako sodi koroški kmet o politiki SLS! Med narodom kroži namreč sledeča govorica: ...takrat, ko smo bili pod bivšo Avstrijo, je bila krava obrnjena s svojim zadnjim delom proti Dunaju, a gobec pa je imela na Koroškem. Korošci smo jo dobro hranili, a molzli so kravo na Dunaju. Ob preobratu se je pa dr. Korošec (naj ne zameri, kajti ljudski glas — božji glas!) peljal z brzovlakom proti Beogradu, ter je kravo hitro obrnil in to tako, da jo Beograjčani v Zemunu že lahko molzejo. Mi Slovenci kravo seveda kakor pod Avstrijo, samo desetkrat bolj — hranimo, a v Zemunu molzejo Beograjčani dan in noč, po zaslugi g. dr. Korošca. In tako je ostalo do današnjega dne...

Slovenska kmetijska stranka ni SLS, da ne bi privoščila delavstvu v mežiški dolini lastnega zastopstva in to iz stališča, katero je SKS vedno in dosledno zastopala, da je napredek kmeta in delavca mogoč elino-le tedaj, ako korakata kmet in delavec ramo ob rami v borbi za svojimi pravičnimi cilji!

Najboljše izglede v prevaljskem okraju ima vsekakor naša Sloven-

ska kmetijska stranka! Dasi v tem obmejnem kraju pravzaprav ni bilo skoraj nobene agitacije, si je vendar velika Radičeva misel urdila pot do zadnje gorske kmetije ob avstrijski meji! Narod pač čuti instinktivno, da je edini Štefan Radič tisti, od katerega se še lahko pričakuje dovolj moči in energije, da se bode uredila naša država po vzoru evropske demokracije, kulture in civilizacije, ter resničnega človečanstva! Gigantsko borbo proti korupciji je pričel — Štefan Radič in jo bo nadaljeval energično do končne zmage.

Vendar ne gre za Radičevo osebo, temveč za od njega zamišljeni kmečki pokret, kateri naj sega od Urške gore pa do Soluna. Šele tedaj, ko bode to izvedeno, bode kmečko-delavski narod dosegel in imel vse one pravice, katere mu pripadajo po kulturi in človečanstvu, ter božji pravičnosti. Koroški kmet in delavec se dobro zavedata tega.

Slovenska kmetijska stranka pa tudi že po svojem programu enako spoštuje kot državljane pripadnike drugega naroda, Nemce. V zvestem izpolnjevanju svojega programa je za to postavila na kandidatno listo zraven nosilca Slovenca tov. dr. Novačana, tudi enega Nemca, poštenjaka ter dolgoletnega župana in posestnika v Marenbergu, tovariša Viljema Neunerja. Nemci nosijo v prevaljskem okraju ista bremena, kakor Slovenci, zategadelj naj imajo tudi iste — pravice, tako, da bodo tudi oni zastopani po svojem pripadniku v oblastni skupščini v korist in procvit mariborske oblasti na splošno, prevaljskega okraja pa posebej.

Mi vemo, da je naša začrtana pot prava in da ideja mora zmagati slej ko prej. Zato gremo v volitve kakor v svatove, bi rekel Radič, kajti zmagava v prevaljskem okraju je naša!

Jugoslavija s kmečkim pokretom stoji, a pade brez njega. Tretje poti ni. Kmet iz Podpece.

Krinko dol!

* Najprej malo potice »Slovenec«. Rozine so pobrane iz njegove prve letošnje številke.

»Slovenec« želi nekaj izvedeti od duhovnov, ki se v »radičevskem« (tako ga on imenuje) »Kmetiskem listu« podpisujejo kot »duhovnik«. — Odgovor: To naj gospodje poprašajo dr. Korošca, ki je zadnji teden imel z radičevci pet ur trajajočo sejo in se z njim pogajal, kako bi skupaj sedeli v vladi.

Potem zahteva »Slovenec«, naj se duhovni, če kaj pišejo v »Kmet. list«, vselej podpisujejo, da so duhovni. To je pač bedastoča, ki se nikjer ne zahteva. Naši kmetje imajo že toliko odprt um, da ne vprašajo po tem, kdo kaj piše, ampak, kaj piše.

Dvomi nadalje »Slovenec«, če je mogel duhoven v »Kmet. list« zapisati, da je Mahnič vrat zavil katoliškemu liberalcu pesniku Gregorčiču in pravi, da naj imamo sočutje s sobratom duhovnom Gregorčičem. Kolika hinavščina! Oni naj bi bili imeli takrat sočutje, da bi ne bili s pretirano moralno udušili divne-

ga pesnika, in da bi ne bil nad njim »pel Mahničev bič«. (To je pa »Slovenec« izrazil!)

»Če si (Mahničevi učenci) res žele jasnosti, naj povedo vzroke, zakaj župnik Piber ne sme kandidirati. Tako je rekel »Kmet. list« onim učencem. »Slovenec« pa pravi: »Duhoven bi ne zahteval od škofa, da naj pove vzroke, ker ima do škofa spoštovanje in ga ne vlačijo v debato.« — Koliko škofov pa imamo v naši deželi.

Ali so ti »Mahničevi učenci« že sami škofje? Seveda, da jih kot škofe ne smemo nič vprašati.

Ker se »kanceljarski list« tiče, se pač »Kmet. list« za to prav nič ne ogreva. Bolj se zanj ogrevata stranki R. R., katerima ponuja SLS zvezo. Tedaj krinko dol!

Zdaj pa še en štrukeljček za izdajatelja in za urednika »Domoljuba«, ki sta oba duhovna. V »Kmet. listu« ju je zbedel tale stavek: »Slovenska kmetijska stranka« je sedaj po svojem programu krščanska. »Domoljub« pravi, da

da sta bila krščanska tudi odpadnika Hus in Trubar, in da mora verski program samostojnežev potrditi pristojna oblast. No, to oblast je pač pred kratkim vprašal minister Pucelj, pa je dobil odgovor: »Nimam nič zoper program SKS.« Zakaj tedaj »Domoljub« natolcuje duhovne, ki so pri Slovenski kmetijski stranki, da so očitni grešniki in Judeži? Bolj po vzoru svojih mojstrov bi bil rekel, da imajo hudiča v sebi, ker se z grešniki pečajo.

Tedaj izraz »Krščanski« »Domoljubu« preseda; rajši bi imel »rimsko katoliški«. Ali tiska se vendar le ta list v tisti tiskarni, kakor »Slovenec«.

Na kmetih ljudje še vedno hodijo v nedeljah popoldne h krščanskemu nauku in nihče ne k rimsko-katoliškemu nauku. Ali so znabiti zato krščanski klerikalci Husovci, krščanski kmetje Trubarjevci?

Dr. Kulovec je sam zoper sebe razdeljen. Kot izdajatelj »Domoljuba«, gloda naš izraz krščanski, kot izdajatelj »Slovenca« pa v prvi letošnji številki večkrat pohvalno omenja krščanstvo. V uvodnem članku dr. Korošec piše (debelo tiskano) to-le: »Slov. ljudska stranka« je že ponovno, tudi zadnji čas,

izjavila, da bi bila voljna podpirati vsako vlado, ki bi se hotela pred vsem lotiti reševanja najnovejših gospodarskih in socialnih nalog, seveda ne da bi pri tem morala zatajiti načela krščanske demokracije in najbistvenejše zahteve svojega slovenskega naroda. Tedaj SLS ima krščansko demokracijo, ona ima pa tudi (prosimo, še enkrat Koroščevo izjavo!) »svoje« slovenski narod.

F. E. v »Slovenec« kritizira »Križ na gori«, in opisuje, kakšen je individualizem krščanske duše. Želi pač, da bi ta »križ« starejši prepustili mlajšim. Prav ima, saj ga res nihče ne razume, kdor ni »večno mlad«.

Ko govori »Slovenec« o monakovskem nadškofu Faulhaberju, zopet omenja širjenje krščanske vere, in to v Nemčiji, kjer je polno Luternov.

Tudi stolni dekan Nadrah je letos v noveletnem voščilu duhovščine ljubljanskemu nadpastirju govoril o krščanstvu, in škof je odgovoril: Tudi Orlovstvo jamči, da bo naša mladina ostala krščanskoznačajna.

Kar ste želeli, gospodje, tu imate! Dober tek!

Upalilo je!

Naša odkritja o razmerah pri skrahirani Slavenski banki so upalila. Dolgo je samostojno-demokratska gospoda molčala in čisto mirno požirala težke očitke o denarju, ki je bil raznim veličinam SDS nakan v »kulturne in propagandne svrhe brez obveznosti polaganja računov.« Ko pa smo v zadnji številki našega lista še objavili natančne podatke, koliko imajo razne hranilnice za tirjati pri »Slavenski banki«, od katerih je večina pod vodstvom veličin SDS, se niso mogli več vzdržati in v »Jutru« dne 4. t. m. so zakričali na nas kot besni:

»Hijene — lopovi — treba je lagati — lopovi — laž o hranilnici — roparska družba — hudobna banda — rokovnjaška družba — brezvestni požigalci — prijavite jih žandarmeriji — škodljivci« itd.

Nas javkanje in cvilenje SDS prav nič ne bo motilo, da bi svoje akcije brez usmiljenja nadaljevali.

Tako vprašamo danes: Ali ima rudarska skladnica v Zagorju in v Trbovljah pri Slavenski banki kaj denarja vložnega ali ne? Bratovska skladnica, oglasi se! Delavska zbornica, odgovori!

Dalje poziva »Jutro« svoje somišljenike, naj naše pristaše javijo žandarmeriji, če bo kdo hujskal proti hranilnicam.

Na ta poziv mi odgovarjamo mirno: Kdor bo ljudem pripovedoval le to, kar je stalo v našem listu, ta lahko mirno spi! Kar smo mi povedali je gola resnica, uradno dognana!

Čisto odveč je, da se skuša SDS oprati z očitkom na naš naslov, da mi hujskamo proti hranilnicam. Ravno nasprotno je res! Mi ne hujskamo proti hranilnicam,

in mi smo že ponovno zapisali, da v hranilnicah naloženi denar ni ogrožen, zlasti ne v hranilnicah, kjer jamčijo za varnost vlog občine — pač pa žigosamo po zaslugi one, ki so z denarjem hranilnic neprevidno gospodarili. Nam niti v sanjah ne pade v glavo, da bi hodili po tozadevno milostno dovoljenje k »Jutru« ali pa na tajništvo SDS.

Tudi »Jutrove« grožnje, češ kaj bo z dolžniki, če bodo ljudje dvigali denar iz hranilnic in če bodo le-te zopet morale vloge odpovedovati, naj se nihče ne vstraši. Ta »Jutrova« grožnja je res »požigalka«. Stvar bo namreč ta, da bodo ljudje dobivali posojila tam, kamor bodo ljudje vlagali svoj denar — če bo to splah treba. Do tega pa ne bo prišlo, ker iz hranilnic nihče denarja dvigal ne bo brez potrebe, zlasti ne, če ve, da jamčijo za vloge občine, pač pa je zadnji čas, da ljudje poženejo iz vodstev vse kar le količkaj smrdi po SDS.

Sedaj pa le pokličite žandarje!

žrebanje loterije.

Žrebanje loterije Zveze društev kmetijskih fantov in deklet se vrši na Svečnico, dne 2. februarja 1927. Kupujte srečke, podpirajte delo naše kmečke mladine! Prodaja srečk mora biti zaključena najpozneje do 20. januarja t. l. Glavni dobitok 10.000 Din, cena posameznih srečk 5 dinarjev.

Volitve so dne 23. januarja.

Vrstni red skrinjic »Slovenske kmetijske stranke« na voliščih za volitve v oblastne skupščine, ki bodo dne 23. januarja 1927.

LJUBLJANSKA OBLAST:

Ljubljana — mesto: zadnja skrinjica (6).
Okraj Ljubljana — okolica: 2. skrinjica.
Okraj Črnomelj: 2. skrinjica.
Okraj Novo mesto: 2. skrinjica.
Okraj Kočevje: 4. skrinjica.
Okraj Brežice: 3. skrinjica.
Okraj Kranj: 3. skrinjica.
Okraj Krško: 2. skrinjica.
Okraj Kamnik: 3. skrinjica.
Okraj Logatec: 4. skrinjica.
Okraj Litija: 2. skrinjica.
Okraj Laško: 2. skrinjica.
Okraj Radovljica: 2. skrinjica.

MARIBORSKA OBLAST:

Maribor — mesto: 3. skrinjica.
Okraj Celje—Vransko: 2. skrinjica.
Okraj Šmarje: 2. skrinjica.
Okraj Gornjigrad: 3. skrinjica.
Okraj Ptuj: 4. skrinjica.
Okraj Slovenjgradec: 3. skrinjica.
Okraj Prevalje: 3. skrinjica.
Okraj Ljutomer: 2. skrinjica.
Okraj Konjice: 2. skrinjica.
Okraj Maribor—desni breg: 3. skrinjica.
Okraj Maribor—levi breg: 2. skrinjica.
Okraj Murska Sobota: 3. skrinjica.
Okraj Dolnja Lendava: 3. skrinjica.

Naši shodi.

Velik shod priredi Slovenska kmetijska stranka v ponedeljek dne 17. januarja t. l. dopoldne v Bohinju in zvečer na Bledu. Na shodu poročajo tov. Ivan Pucelj in naši kandidati za okraj Radovljica.

Velik shod Slovenske kmetijske stranke se vrši v nedeljo, dne 16. januarja 1927 ob pol 10. uri v Narodnem domu v Brežicah za cel brežiški okraj. Na shodu bo govoril tov. Ivan Pucelj, nosilec naše liste za brežiški okraj tov. Ivan Urek in zastopniki hrvatske seljačke stranke.

Shod v Novem mestu bo v ponedeljek dne 10. t. m. ob 10. uri dopoldne v Narodnem domu. Na shodu bo govoril tov. Pucelj.

Seja okrajnega odbora za krški okraj se vrši v nedeljo dne 9. januarja ob 9. uri dop. pri tov. Vaniču v Krškem. Pozivajo se vse krajevne organizacije, da se zaradi velevažnega dnevnega reda, množično udeležijo. — Načelstvo.

SHODI SLOV. KMETIJSKE STRANKE V SREZU ŠMARJE.

Sv. Trije kralji 6. januarja: po rani maši v Kostivnici v gostilni Lindič, po pozni maši na Sladki gori, popoldne pri Sv. Petru na Medv. selu pri tov. Turnšek. Govori tov. dr. Novačan.

Nedelja dne 9. januarja: Dopoldne v Podčetrtku in popoldne pri sv. Petru pod Svetimi gorami. Poroča tov. dr. Novačan. Isti dan se vrši shod dopoldne v Loku pri Žusmu in popoldne v Pristavi, poroča tov. Bende. Dopoldne na Ponikvi in popoldne pri Sv. Vidu pri Ponikvi, poroča tov. dr. Rapotec.

Nedelja dne 16. januarja: Dopoldne v Kozjem in popoldne v Pilštajnu. Poroča tov. dr. Novačan.

SHODI V SREZU MARIBOR, LEVI BREG.

Marija Snežna: ob pol. 8. uri na dan 16. januarja. Popoldne pa pri Sv. Ani na Krembergu ob 3. uri v gostilni Senekovič.

SHODI SLOV. KMETIJSKE STRANKE V OKRAJU PREVALJE.

Marenberg: dne 15. januarja: v gostilni Bruderman ob 7. uri zvečer. Govori tov. Bende Remšnik; nedelja dne 16. januarja v gostilni Konrad Kaiser ob 12. uri opoldne. Govore tov. Neuner in Bende.

Spodnja Vižinga: nedelja dne 16. jan. v gostilni Pogoreuc ob 5. uri zvečer. Govorita Neuner in Bende. Vuzenica: sredi dne 19. jan. v gostilni Lobenwein ob 7. uri zvečer. Govorita tov. dr. Novačan in Šuligoj.

Trbonje: četrtek dne 20. jan. v gostilni tov. Brajnika ob 5. uri zv. Govori tov. dr. Novačan.

Gortina: četrtek dne 20. jan. v gostilni Janeš ob 2. uri pop. Govori tov. dr. Novačan.

Muta: četrtek dne 20. januarja ob 10. uri dopoldne v gostilni Lud. Deutschman. Govori tov. dr. Novačan.

Prevalje: dne 22. jan. Govori tov. dr. Novačan.

Ribnica: četrtek dne 20. jan. ob 1. uri popoldne. Govori tov. Bende.

Sv. Anton: četrtek dne 20. jan. v gostilni Mravljak ob 9. uri dopoldne govori tov. Bende.

SHODI V LJUTOMERSKEM OKRAJU.

V četrtek, 13. januarja ob pol 9. v Ljutomeru pri g. Zavratniku, popoldne ob pol 3. uri v Apačah, gostilna Fürstova. Ta dan pride tovariš minister Pucelj.

SHODI TOV. PUCLJA.

6. januarja.

St. Jernej po prvi maši. Kostanjevica ob 11. uri pri tov. Bučarju.

Raka ob 3. uri pri Bonu.

SHODI TOV. PUCLJA IN PREPELUHA.

9. januarja.

Sodražica po prvi maši.

Pri Roki ob 2. uri popoldne.

SHODI V OKRAJU KRANJ.

8. jan. zvečer: Gornja Bela.
9. jan. zjutraj ob 8.: Preddvor.
9. jan. ob 11. uri: Kokra.
9. jan. ob 4. uri pop.: Kokrea.
16. jan. ob 9. uri: Škofja Loka.
16. jan. ob 11. uri: Poljane.
16. jan. ob 3. uri: Gorenja vas.
17. jan. po maši: Lom.
17. jan. ob 6. uri pop.: Duple.
18. jan. ob 6. uri pop.: Naklo.
20. jan. ob 5. uri pop.: Senčur.

SHODI IN SESTANKI V BELIKRAJNJI.

6. januarja: Radovica, Božjakovo, Drašiči.

9. januarja: Semič ob pol 8. uri dop. pri Bukovcu; Gradac ob pol 1. uri pop. pri tov. Pance.

16. januarja: Metlika ob 9. uri, Suhor ob 11. uri.

SHODI V KOZJANSKEM OKRAJU

9. januarja po prvi maši v Podčetrtku.

9. januarja po drugi maši v Št. Petru pod Sv. Gorami.

9. januarja ob 3. uri pop. v Kozjem.

16. januarja po prvi maši na Pilštajnu.

16. januarja po drugi maši v Št. Vidu pri Planini.

16. januarja ob treh popoldne v Dobju.

Dražavas. Dne 16. januarja 1927 se vrši ob 3. uri pop. v domači edini gostilni volilni shod naše stranke.

Špitalič. Dne 16. januarja 1927 se vrši po sv. maši volilni shod naše stranke. Da ne bo več mogoče prevare, pridejo govorniki že v soboto v Špitalič.

Sv. Jernej (Štajersko). Dne 16. januarja 1927 se vrši pred sv. mašo v domači gostilni volilni shod »Slovenske kmetijske stranke«. Na shodu poročajo kandidati tov. Švikaršič, Jevšenah in dr. Kerschbauer iz Celja.

Loče. Dne 16. januarja 1927 se vrši po sv. maši v gostilni Walland volilni shod »Slovenske kmetijske stranke«. Na shodu poročajo kandidati naše stranke.

Konjice. Dne 16. januarja 1927 se vrši v hotelu »Domitrovič« ob 7. uri zvečer volilni shod naše stranke. Govorijo razni govorniki.

Sv. Križ nad Mariborom. V nedeljo dne 9. januarja shod SKS, govori tov. Lipovšek.

Sv. Andraž v Slov. goricah. V četrtek dne 6. januarja shod SKS po rani službi božji. Poroča tov. Škrabar.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. — Shod SKS v nedeljo dne 9. januarja po rani službi božji v gostilni Mikl. Govori tov. Rapotec.

Laporje. Dne 16. januarja po rani službi božji in v Leskovcu ob 2. uri pop. pri tov. Pernatu. Na obeh sestankih poročala tov. Kirbiš in Škrabar.

V Rečici ob Savinji in v Ljubnem govorita 9. t. m. tov. dr. Faninger in posl. Kelemina.

Na Ponikvi in pri Sv. Vidu govori 9. t. m. tov. Škrabar.

Pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah govori 9. t. m. tov. dr. Rapotec.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Vršil se bo dne 9. januarja 1927 shod Slov. kmetijske stranke v gostilni Simon Brencl. Istočasno se bode tudi ustanovila krajevna organizacija. Vabimo vse naše somišljenike.

V Rečici ob Savinji se vrši v nedeljo dopoldne, dne 9. januarja volilni shod v gostilni Fürst. V Ljubnem pa isti dan ob 12. uri opoldne v gostilni Podpečan. Na shodih poročata tov. dr. Faninger in Škrabec.

* * *

Selnica ob Dravi. Preteklo nedeljo se je vršil pri nas volilni shod Slov. kmetijske stranke. O političnem in gospodarskem položaju nam je poročal naš nosilec kandidatne liste tov. Lipovšek. Iz obširnega poročila, ki nam ga je podal govornik, so naši politični nasprotniki spoznali, da je res SKS prava kmetijska zastopnica ter da sta SLS in SDS gosposki stranki. Vsi navzoči kmetje so soglasno pritrjevali govorniku ter izrekli, da bodo dali svoje kroglice 23. januarja v drugo skrinjico.

Boč. Preteklo nedeljo popoldne ob 3. se je vršil pri tov. županu Hojniku volilni shod SKS. Poročati nam je prišel naš srezki kandidat tov. Lipovšek. Poročilo, ki nam ga je podal govornik, smo soglasno odobrili. Volilcev je bilo navzočih okoli 120.

Zgornji Duplek. V četrtek, 23. decembra se je vršil pri nas volilni shod SKS. Poročati nam je naš srezki kandidat tov. Lipovšek o splošnem gospodarskem in političnem položaju. Povedal nam je, da je SLS gosposka stranka, ki drži z verskim vplivom kmetjsko ljudstvo privezano na svojo politično stranko, kar smo lahko vsi navzoči kmetje, ki nas je bilo lepo število zbranih, spoznali. Povedal nam je pa tudi o SDS, da je strup za slovenskega kmeta in da je to stranka ki jo vodijo advokati in bankirji. Ob koncu poročila govornika smo bili prepričani, da pokazemo skrinjicama SLS in SDS figo ter da bomo vse naše kmetjske kroglice spustili v drugo skrinjico našega kmetjskega kandidata. — Volilci kmetje.

Grahovče—Št. Rupert nad Laškim. Pri nas je bil na Novega leta dan pri tov. Špilancu shod Slov. kmetijske stranke. Poročala sta tov. Škrabar o političnem položaju in tov. Kožuh pa o nalogah bodoče oblastne skupščine. Po shodu se je vršil občni zbor kraj. organizacije. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik: Jakob Pušnik, podpr. in tajnik: Karel Mačkovšek, blagajnik Franc Bezgavšek, odborniki: Jakob Deželak, Janez Obrez, Fr. Šmerek, Anton Deželak, Franc Pušnik, Gašpar Šterban in Miha Cverle. Ta odbor, ki je prevzel obenem funkcijo volilnega odbora za časa volitev, nam je porok, da bo dobila pri nas naša skrinjica, ki je po vrstnem redu druga, prav lepo število glasov.

Kalobje. Na Novega leta se je vršil pri tov. Vugi shod Slov. kmet. stranke. Udeležba je bila tako velika, da so zborovalci napolnili tudi vežo in oni, ki niso našli prostora pod streho, so poslušali pri odprtih oknih. Shoda se je udeležil poleg drugega kandidata na naši listi tov. Kozuha tudi tov. Škrabar iz Maribora, ki je poročal o volitvah v oblasno skupščino. Opazilo se je pomanjkanje dostojnosti nekoga trgovca »LSarja, ki je skušal z nespametnimi in docela otročjimi medklji motiti shod. Naša kmetiška misel napreduje in temu bo dokaz naša skrinjica, ki bo imela dne 23. januarja največ kroglic. Naša skrinjica je druga.

Črešnjice pri Vojniku. Dne 2. januarja 1926 ob 3. uri popoldne se je vršil volilni shod »Slovenske kmetiške stranke. Shod je vodil in otvoril tov. Cikulnik, ki je takoj dal besedo tov. in kandidatu Švikaršiču. V lepih in poljudnih besedah je razložil naš političen položaj, pomen oblastnih volitev in nemoralno politiko SLS. Nabralo se je polno poslušalcev. Nahujskani pristaši SLS so hoteli razdreti lepo uspeli shod. Že ob 6. uri zjutraj je hujskal s prižnice kaplan, kar pač ni v skladu z božjo zapovedjo. Ni čuda, da se ljudje celo že pretepajo v cerkvi, kakor se je to zgodilo dne 1. januarja na novega leta dan v Špitaliču. Tudi žganje so pili v cerkvi. To se pa ne dogaja samo tu v Črešnjicah in Špitaliču, ampak tudi drugod. Tov. Švikaršič jim je dal dobro lekcijo. Konečno so pa odobrvali politiko naše stranke in sami pripoznali, da je politika SLS zafurana. Čim bolj bo narod volil SLS, tem več bo plačeval davkov. S tem se je zaključil lepo uspeli shod. Naša skrinjica je druga.

V Vačah na občnem zboru krajevne organizacije je bil izvoljen sledeči odbor: Grabnar Ivan, pred-

sednik; Grilec Jakob, I. podpredsednik; Obreza Janez, II. podpredsednik; odborniki: Kimovec Ivan, I. ojanec Ferdinand, Srnčijan Fran, Kos Franc, Urnkar Franc, Biagio Franc, Vračnik Ivan, Lokaj Anton, rečar Anton, Kotenc Martin, Zupancič Jože.

Na Zdobici na velikem shodu Slovenske kmetiške stranke zbrano kmetiško ljudstvo odobrava enodusno politično delo tov. poslanca rucija in ga poziva, da vzrajno nadaljuje borbo za kmetiške pravice. Izrekamo neomejeno zaupanje svojemu zastopniku in želimo, da se čim preje razširi s pomočjo hrvaške seljačke stranke kmetiška misel in kmetiška organizacija čez celo državo, da se tako približamo našem cilju: kmetiški državi in kmetiški vladi.

Naši shodi in sestanki so jasen dokaz, da moc kmetiške stranke raste ter da bo izid volitev za SLS prav zadovoljiv. Povsod se vidi popolno brezglavost onih, ki še drže z SLS. Ti zabavljajo čez vodsivo svoje stranke, ces da je nesposobno za vsako delo. O SDS pa na deželni sploh ni sledu. Nekaj njihovih kandidatov nam je izjavilo, da niti oni ne bodo volili SDS.

Nad vse izbornu uspele shode je imel tov. Pucelj v Zagradcu. Stični, Borovnici, Dobu pri Domžalah in v Moravčian. Tov. Bukovec je imel 16 sestankov in en javen snod v Žužemberku. — Tov. Mravlje je zboroval v Rajhenburgu, Vidmu, Zdobici in Artičah, tov. Urek na Blanci, v Sevnici in še v par krajih. Inž. Zupancič je imel prav dobro obiskane shode v Tržišču, Mokronogu, Škocijanu in na Bučki. Dalje so razni govorniki govorili še na več kot 40 zaupnih zborovanjih. — Napredek je povsod zasiguran.

▼ čem je naša moč.

Medtem, ko se naše gosposke stranke, tako liberalna kakor klerikalna, vedno zaletujejo v naš kmetiški pokret in očitajo, da nimamo pravega programa, so drugi možje, katerim ne segajo naši esdeesarji in eselesarji niti do pete, o tem popolnoma drugačnega mnenja. Evo vam sodbe ameriškega sociologa Stodarda, katero podaja v svoji knjigi. On se peča o bodočem razvoju Evrope in njenem socialnem razvoju.

Glavno vprašanje Evrope leži v tem, ali bo mogla svoj predvojni industrijski značaj ohraniti ali ne. Znano je, da je Evropa izvažala pred vojno svoje industrijske izdelke v vse dele sveta in odtod njeno sorazmerno veliko predvojno bogastvo. Amerika je bila dolžna Evropi, istotako Azija in druge zemljine. Vsakemu so znane razmere pred vojno in vsak izmed vas si želi te dobre čase nazaj, toda zastoj jih pričakujemo, vsaj kmalu ne pridejo. Ves denar gre kot velika reka iz Evrope v Ameriko. Evropa mora plačevati svoje dolgove in tudi naša država ni ena izmed zadnjih dolžnic v Ameriki.

Pred vojno je bila Evropa izključno fabriška država, kmet je bil zadnji v vsaki državi. Le meščan je nekaj veljal. Vse je hotelo v mesto, tam je bil vir blagostanja. V Angliji je bilo od vseh prebivalcev 1. 1800 šesti del meščanov in delavcev, vsi drugi so bili kmetje, toda 1. 1914 je bilo štiri petine vseh prebivalcev meščanov in delavcev, dočim je bilo le ena petina kmetov. Tudi v Nemčiji ni bilo dosti boljše, od vseh prebivalcev je bilo leta 1914 le tretji del kmetov. Domača produkcija kmetiških pridelkov je bila porabljena v 90 dneh.

Toda prišla je svetovna vojna. Razmere so se spremenile in tedaj se je šele spoznalo vrednost kmetiških pridelkov. Avstrija in Nemčija sta bili premagani, ker nista imeli zadosti hrane. Vas je pridobivala na moči. Fabriška država je hotela streti to moč, sledile so vsem našim kmetom dobro znane rekvizicije. Med kmeti je nastal motenju zasebne lastnine z rekvizicijami jak odpor in tu se je prvič sicer še nezavedno pojavila kal nove kmetiške politike. V Rusiji so tudi hoteli, da bi kmet obdeloval ne last-

no, ampak državno zemljo, toda ni šlo. Kmet se je z vso silo uprl temu in zadnji dogodki v Rusiji so pokazali, da se je kmet pojavil kot zmagovalce.

Med vojno so tovarne delale samo za vojsko, občutilo se je pomanjkanje vseh kmetiško-gospodarskih stvari. Mesto strojev za obdelovanje zemlje so se gradili kloni, mesto umetnih gnojil uničevalni plini, ekrazit in druga streliva. Evropa zato ni mogla zalagati niti sebe, kaj šele ostali svet. In posledica! Amerika je prodajala svoje izdelke vsem zemljinam in tudi Evropi sami. Tako smo se znašli pred dejstvom, da Evropa ni niti več fabriška niti poljedelska. Ali se bo vrnila nazaj v fabriško dobo, ali poljedelsko? Stodard pravi, da se bo mogla vrniti v fabriško, ker Evropa ne more sama s poljedelstvom preživljati sebe, zakaj 100 milijonov ljudi je preveč. Vendar vas se je začela probujati, kar dokazujejo kmetiške stranke v raznih državah.

Take misli razvija Stodard v svoji knjigi. Reči se mora, da so točne. Res je, da se bo morala Evropa vrniti k fabriški dobi, toda mi pristavljamo:

Evropa se bo morala vrniti tudi k zemlji.

Smernice evropskega razvoja gredo v dve smeri: zapadna Evropa, t. j. Anglija, Francija, Nemčija in dr. bodo morale gledati, da se industrijsko zopet okrepe. In res vidimo, da se na vse mogoče načine trudijo, da bi zopet prodrle s svojimi izdelki. Ustanavljajo se karteli, t. j. združitev več istovrstnih fabrik ali sploh produkcijskih skupin v eno celoto. Vsi smo že gotovo slišali o Panevropi, da bi se vse evropske države razen Rusije združile v eno državo. Vse to so poskusi, ki stremijo za tem, da postavijo zopet pokonci njihovo razdrapano gospodarstvo.

Druga linija pa je kmetiška linija vzhodnih slovanskih držav. Po vseh teh državah nastajajo kmetiške politične stranke z enim geslom: Vse slovanske kmetiške države skupaj v obrambo svojih pravic. Mnogo se je zadnje dni čitalo o Rusiji in njeni ekspanziji na Balkan. To je novo stremljenje, ki dokazuje, da se je v »matjuški« Rusiji začelo novo gibanje, ki je v naši notranji politiki našlo obilo odmeva. »Mi z Rusijo, Rusija z nami,« je Radić zaklical na shodu v Zagrebu. Tega glasu se moramo vsi veseliti, ki nam je bodočnost in sreča našega naroda in države na srcu. Če se industrijski zapad organizira z vso naglico, se moramo tudi mi z vso silo vreči na organizacijo kmetiškega vzhoda.

Naši protivniki nam očitajo, da nimamo smernic, evo vam, to so naše smernice: V gospodarskem in kulturnem slovanstvu iščemo svojih idealov, dočim nasprotne stranke hodijo po svoje politične nauke na zapad.

In tu je naša moč. Kmetiške stranke se vedno bolj in bolj širijo, ker je to življenska potreba slovanskih narodov.

Izjava.

Podpisani Blaž Urleb, posestnik v Lokarjin, p. St. Jurij ob juž. žel., kot nosilec kandidatne liste za volitve v obl. skupščino za celjski okraj sem kot discipliniran član »Slov. kmetiške stranke« spoznal in se prepričal, da zahteva čast, korist in disciplina stranke, da nastopimo pri volitvah v oblasno skupščino, dne 23. januarja 1927 vsi pristaši kmetiške misli združeno in složno za oficijelno listo »Slov. kmetiške stranke«, na kateri kandidirajo tov. Rudolf Lorber, posestnik iz Zalca, in drugi kmetiški kandidati.

Zato s to izjavo preklicujem svojo kandidaturu, umikam v sporazumu z vsemi svojimi sokandidati svojo kandidatno listo, izjavljam, da bom napel vse svoje sile, da bo zmaga liste »Slov. kmetiške stranke« čim lepša in pozivam tudi vse svoje prijatelje in pristaše »Slov. kmetiške stranke«, da glasuje za listo, koje nosilec je tov. Lorber, posestnik iz Zalca.

V Celju, 23. decembra 1926.

Blaž Urleb, l. r.

Izjava.

Podpisani Matija Potočnik, pos., Zabukovje, Frankolovo, preklicujem svojo kandidaturu kot kandidat za volitve v oblasno skupščino na listi g. Blaža Urleba, posestnika v Lokarjih, p. Sv. Jurij ob juž. žel., katero sem podpisal v prepričanju, da je ta lista »Slov. kmet. stranke«. Ker načelstvo »Slovenske kmetiške stranke« navedene liste ni potrdilo, zato umaknem kot pristaš navedene stranke svojo kandidaturu na listi g. Blaža Urleba.

Zabukovje, Frankolovo, 27. decembra 1926.

Matija Potočnik

V Zabukovju št. 5. — Frankolovo. Ignac Jekel, Josip Jekel.

Izjava.

Iz istih razlogov preklicujem svojo kandidaturu.

Celje, 28. decembra 1926.

Jožef Rozman, l. r.

Dopisi.

Iz občine Sv. Gregor. Naša občina obstoji iz dveh far. To se pravi, da imamo dve skupini v eni občini. Ti dve skupini se borita že iz za davnega časa. Borba je pa bila vendarle obojestransko dostojna. Kar se pa vrši sedaj v tej občini, je že ogabno. V šentgregorski fari je g. župnik Krumpetar občinski odbornik in tajnik ob enem. Prošlo leto se je ustanovil odbor za postavitev spominske plošče pokojnemu Kreku. Odbor bi bil tudi izvedel svoj namen našemu zaslužnemu nesmrtniku, ako ne bi strankarstvo zmagalo. Kako vneto je bilo ljudstvo za pokojnega Kreka, je lep dokaz občinski zastop, ki je na svoji seji odločil 2000 Din za spominsko ploščo. Odbor se je obrnil na vse Slovence brez razlike strank za prispevke. Zgodilo se je tudi, da je g. minister Pucelj poslal nekaj nad 1000 Din v te svrhe. Takoj, ko je g. Krumpetar, ki je bil tudi član odbora, slišal, da je denar poslal

min. Pucelj, je takoj sklical sestanek odbora ter izjavil, da on ne mara sodelovanja g. ministra Pucelja. Dasiravno je odbor ugovarjal g. župniku, da bo imelo razbitje odbora težke posledice, je g. župnik vstrajal in tako preprečil veliko delo. V letu 1924 se je v naši občini v vasi Dvorska vas, katera je vfarana v Vel. Lašče, ustanovil iz lastne inicijative »Pripravljalni odbor za zidavo nove šole v Dvorski vasi«. Namen tega odbora je bil, nabirati prispevke za to šolo. Agilni možje so bili nabrali že lepo vsoto denarja in tudi že raznega materijala. Pa g. župniku se je zadelo, »pod nobenim pogojem šole v Dvorski vasi«. Začel je z gonjo proti dotičnemu odboru po občini in časopisju. Odboru je ta gonja škodovala v toliko, da so nehali z nabiranjem. Ni dosti manjkalo, da bi bila šola v Dvorski vasi pokopana. Ker je pa borbenost v naši občini doma, so se Dvorjanci še tesneje oprijeli započete delo tako, da danes imajo že šolski pouk v privatnem stanovanju, a poslopje nove šole stoji že v ponos celemu okolišu. Dvorjanci so hoteli šolo zidati iz lastnih in nabranih prispevkov. Od ministrstva prosvete smo dobili 85.000 Din podpore. Borba proti vsemu se danes vodi na najogabnejši način in da se celo različne pobožnosti izrabljajo v to svrhu.

Jarše. Lepa je naša pokrajina in rodovitna. Mi imamo železnico, imamo tudi precej fabrik, da ni pretežno za zaslužek, in tudi v kulturnem oziru nismo zadnji, ker imamo ve-

dno kakšno lepo prireditve ali pa predavanja. Samo ena skrb nas moti in to je vprašanje, kaj bo z Bistrico. Divja voda nam trga zemljo, da je groza in to leto za letom hujše, ne gane se pa nihče. Prosili smo že na vse strani, toda pomoči ni od nikoder. Zato prihajamo vedno bolj do prepričanja, da si moramo pomagati sami. Mi se moramo združiti in sicer kmetje in delavci, da bomo sami odločevali. Združimo se v Slovenski kmečki stranki! Vse druge stranke vidijo le sebe, za nas in za naše težave se pa nič ne zmenijo. Slovenska ljudska stranka nam je res vse mogoče reči obljubovala, naredila pa ni za nas nič, in zato je tudi več ne bomo volili.

Pišce pri Brežicah. Pri nas se je po smrti ranjkega gospoda župnika vse obrnilo na slabše. Prej smo imeli lep mir in lepo življenje, ker so ranjki g. župnik oznanjevali v cerkvi samo božjo besedo, danes pa žalibog ne slišimo v cerkvi drugega kakor večno politiko. Zato je razmerje med kmeti in novim gospodom jako napeto in mi bi bili vsi zadovoljni in srečni, če bi se to izpremenilo in bi ostalo tako kakor je bilo.

Konjice. Tukajšnji podružnici Čebelarkega in sadjarskega društva sta imeli v nedeljo dne 12. decembra 1926 skupno sejo, na kateri so izvolili tudi nove odbornike. Ob enem se je vršilo poučno predavanje g. Miloša Levstika. Kmetje, pristopajte k obema društvoma v čim večjem številu. Članarina je nizka, dobivate pa za to dva zelo poučna lista in sicer list »Sloven-

ski čebelar« in pa list »Sadjar in vrtnar«.

Trredgrad. Odkar smo dobili k nam novega g. nadučitelja, se je začelo pri nas čisto novo življenje. Gospod nadučitelj nam je priredil že celo vrsto poučnih gospodarskih predavanj, ki gotovo ne bodo ostala brez uspeha. Največje zanimanje pa vlada povsod pri nas za železnico. Kaj nam pomaga ves napredek, če pa tega, kar imamo, ne moremo spraviti na trg? Pri nas je obilo sadja, imamo tudi dokaj živine, toda vse to moramo prodajati pod ceno. Tudi vinogradništvo je lepo razvito. Pri Brezovici imamo premog, drugod zopet železno rudo in dober pesek, a vse to je neizkoriščano, ker ne moremo z blagom nikamor. Tudi vodna moč ob Kolpi ni za podcenjevati. Če bi dobili železnico, bi se naše gospodarsko življenje silno razvilo in nam ne bi bilo treba s trebihom za kruhom hoditi v svet.

Begunje pri Leseah. Za novo leto smo imeli pri nas kar dva shoda in sicer smo enega sklicali mi, drugega pa SLS. Kandidat SLS g. Jan je priznal, da je zadnjič enkrat na nekem shodu pretrdo prijel našo stranko in je priznal tudi delavnost našega tov. Ažmana. Najbolj hud na našo stranko je bil preč. g. Jalen, tukajšnji rojak, toda upajmo, da tudi razboritost tega gospoda SLS ne bo preveč koristila, nam pa nič škodovala! Naj rajši g. Jalen posnema tukajšnjega mirnega in dostojnega g. župnika, pa bo za vse prav!

Vitanje. Slovenska ljudska stranka v Vitanju brez čuvajev na volišču. Predsednik in podpredsednik

SLS sta bila določena za čuvaja, a noben noče imeti opravka s to stranko. Hotela je SLS postaviti naknadno druge čuvaje, ker je pa bila lista že potrjena, ne more drugih imenovati. Gospod bivši predsednik SLS že zna, kako ga je stranka pustila na cedilu v tezkem času in na milost in nemilost je bil podvržen težki usodi. Noben se ni zanj brigal, ne dr. Hohnjec ali dr. Korošec, a rešitev je le dobil pri naši stranki. Zato ljudstvo obrača arbet SLS in bo volilo pošteno stranko, to je Slovensko kmečko stranko. Kmetje smo in kmetje ne čemo ostati.

Spilanc. Naša »Slovenska kmetijska stranka« je razglasila za dne 2. januarja 1927 po svedu maši tu v Spilancu volilni shod. Ko je župnik izvedel, da se bo vsilil ta dan shod naše stranke, je maseval ze ob 6. zjutraj mesto ob 10. S tem je vsaj deloma preprečil, da se naš shod ni mogel vsiti pod mitem nebom, ampak se je moral vsiti v gostilni. Zaradi tega ukrepa gosp. župnika pa je mnogo ljudi ostalo doma brez svete mase. Iz celoga se vidi, da se SLS strasno boji našega kandidata tov. Svikarsica, boji se SLS teškega obracuna in odgovornosti, kajti nas narod se noče več pustiti tarbati. Naša skrinjca je druga in morajo biti na vsen volišču polne. Nekki stari kmet se je izrazil: »Naše ovce so precej dobre, ampak koširuni so slabi, ki gonijo credo po trnju. Te »koširune« treba poučiti, da bodo bolj pametni!« Prav se je odrezal ta stari moz.

Novice in zabava.

Kdo ima prav? V četrtek dopoldne je objavilo »Jutro« poročilo iz Zagreba o seji kluba hrvaških kmečkih poslancev in je dalo temu poročilu naslov: »Radičev klub oficijelno pozdravlja novo vladu. — Novi režim se zdi Radiću zopet najboljši. — Priznanje bivšemu ministru Šibeniku, nobene besede g. Pucelju«. — Popoldne istega dne pa je objavil »Slovenski Narod«, ki ga izdajajo isti gospodje kakor »Jutro«, sledeče poročilo iz Zagreba: »Zagreb, 30. decembra... Podpredsednik kluba Kovačević je poveličeval sposobnosti in zasluge dr. Šibenika in Pucelja kot seljaških ministrov. Obema je bilo izraženo priznanje...« — Tako se SDS sama grize za svoj rep kakor mlado ščene.

Zavijanje. »Slovenec« in »Slov. Gospodar« sta objavila, da je naš kandidat tov. Roškar izjavil, da se sramuje Radič-Puceljeve liste in da mu je žal, da je tov. Pucelj odpravil verouk iz šole. — Kar poročata »Slovenec« in »Slov. Gospodar«, je zavito. Rekel sem, da je voditelj SKS tov. Pucelj, ki pa ni kriv odprave veronauka iz šole, ampak je tisto naredbo izdal minister prosvete. Kar pa se tiče neslovenske in nekmečke politike SKS, izjavlja-

mo, da nobena stranka ni kmetom že toliko škodovala kakor ravno SLS. Kandidate SLS, zlasti g. Jakoba Rajha, pa odkrito obžalujemo, da je tej stranki nasedel. (Slede podpisi.)

Najvišje odlikovanje Ljubljanskega velesejma. Gospod minister dvora je pismeno obvestil predsedstvo Ljubljanskega velesejma, da je Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I. blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad VII. Mednarodnim vzorčnim velesejmom v Ljubljani, ki se vrši od 2. — 11. julija 1927 in nad II. Pokrajinsko-kmetijsko razstavo od 10.—19. septembra 1927. Najvišje pokroviteljstvo je v največjo vzpodbudo prirediteljem in razstavljalcem, da se prireditve izvedejo s čim večjim uspehom, ki naj bodo izraz našega gospodarskega razvoja kljub težki krizi.

Zasluženo priznanju. G. Aleksandru Tomanu, znanemu v Ljubljani živečemu soborcu Petra Mrkonjiča, poznejšega kralja Petra Osvoboditelja, je priznala vlada na podlagi zakona o priznanju nacionalnega delovanja pokojnino.

Akcija za učiteljski konvikt. V Ljubljani se je sestavil pod predsedstvom dvorne dame g. Franje dr. Tavčarjeve odbor, ki hoče omo-

gočiti čimprej otvoritev »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani. Odbor hoče nabrati 2000 deležev po 1000 dinarjev, ki se plačujejo lahko v mesečnih obrokih po 100 dinarjev. Natančnejša pojasnila daje naslov: E. Gangl, Ljubljana, Bleiweisova cesta 20-II.

Nov narodni poslanec namesto pokojnega Pašiča. Namesto pokojnega Nikole Pašiča bo prišel kot poslanec v narodno skupščino Emilijan Grgić, pravoslavni svečenik iz Rume.

Mestna hranilnica ljubljanska nam piše: Z ozirom na v raznih listih objavljene notice o naložbi Mestne hranilnice ljubljanske pri Slavenski banki Vas vljudno prosimo za objavo sledečega pojasnila: »Ni res, da ima Mestna hranilnica ljubljanska pri imenovani banki naloženih Din 16,342.450.—, temveč znaša njena naložba z obrestmi do 24. septembra 1926 Din 7,302.090.—. Iz naslova reeskonta pa ima terjati Din 4,050.000, za kar ima poleg žira Slavenske banke kritje še v drugih podpisih. Povdarjamo, da so vse vloge in obresti pri Mestni hranilnici ljubljanski povsem sigurne, krite s hranilničnimi rezervami in vrh tega še zajamčene s celo davčno moč-

Tedenski koledar.

Dnevi:

9. januarja, nedelja: Julijan.
10. januarja, ponedeljek: Pavel p.
11. januarja, torek: Higin.
12. januarja, sreda: Ernest.
13. januarja, četrtek: Hilarij.
14. januarja, petek: Feliks.
15. januarja, sobota: Maver.

Sejmi:

10. januarja: Žirovnica, Krka, Zalog.
11. januarja: Planina, Metlika.
14. januarja: Sv. Filip v Varečah.

Vrednost denarja.

Za 1 dolar	56.55 Din
Za 100 lir	253.05 Din
Za 1 avstr. šiling	7.98 Din
Za 100 čeških kron	167.62 Din
Za 100 fr. frankov	223.05 Din
Za 100 švic. frankov	1093.05 Din
Za 1 zlato marko	13.46 Din

jo in s premoženjem mestne občine ljubljanske, ki garantira za vse obveznosti hranilnice.«

Postaja Križe—Golnik. Prometno ministrstvo je izdalo odlok, da se imenuje postaja Križe na Gorenjskem, na železniški progi Kranj—Tržič, odslej Križe—Golnik.

Pobiranje državne trošarine na žganje v količinah do 5 litrov pri unosu preko linije. Kakor nam finančna delegacija uradno poroča, je ministrstvo financ, generalna direkcija poreza dovolila, da pobirajo državno trošarino na žganje do količine 5 litrov organi mestnega dohodarstvenega ravnateljstva pri unosu oziroma uvozu preko linije. To pobiranje se prične s 1. januarjem 1927. Stranke morajo žganje, ki ga prinašajo v količinah do 5 litrov v mesto Ljubljano, pravilno in točno prijavljati mestnemu linijskemu uradu. Pri tem jim ni treba imeti nobenega dokumenta. Pri uvozu žganja preko 5 litrov se morajo stranke kakor doslej izkazati s potrdilom, da je plačana državna trošarina.

Novi šolski zakon. Minister prosvete Trifunović je vzel v pretres novo stiliziran načrt zakona o osnovnih in srednjih šolah. Minister bo v nekoliko dneh dokončal te poble, nakar bo ta projekt predložil ministrskemu svetu.

Nov menični zakon. Posebna strokovna komisija v ministrstvu pravde je izdelala načrt novega meničnega zakona. Načrt se naslanja v glavnem na sklepe poslednje mednarodne konference v Haagu. Novi menični zakon bo veljaven za vso državo.

Nove uniforme za poštne uslužbence. Ministrstvo pošte in brzojava je odobrilo večji kredit za nabavo zimске obleke za poštne in brzojavne uslužbence.

Knjige Kmetijske Matice se razpošiljajo ta teden. Tekom 8 dni bodo jih imeli vsi poverjeniki, pri katerih so jih naročili. Gospode poverjenike prosimo, da takoj začnejo z nabiranjem naročnikov za leto 1927. Nabiralne pole dobijo v najkrajšem času.

Samomor radi smrti žene. Delovodja v tobačni tovarni v Ljubljani Franceta Černeta iz Stožice je smrt njegove žene tako potrila, da se je obesil. Pokojni Černe je bil čislani mož, član občinskega odbora in krajnega šolskega sveta na Ježici. Njegovega pogreba se je udeležilo številno občinstvo. Blag mu spomin!

Težka obsodba urednika. Te dni se je končal v Beogradu tiskovni proces, ki ga je naperil generalni sekretar državnega sveta Gojko Dogančić zoper urednika beograjskih »Novosti« Keršovanija radi par člankov. Urednik Keršovani je bil obsojen po tiskovnem zakonu na 23 mesecev zapora in na plačilo denarne globe 10.000 Din. Obtoženec je prijavil vzklic.

Na cesti umrl. V četrtek, dne 30. m. m. je peljal v Mariboru znani izvošček, 72-letni Ivan Ditinger s svojim vozom čez državni most. Nenadoma mu je postalo slabo. Padel je s sedeža pod voz ter obležal na mestu mrtev. Poklicani zdravnik je mogel ugotoviti samo še nastop smrti. Ditinger je nad 40 let opravljal v Mariboru službo izvoščeka ter je poznal v mestu in okolici sleherni kotichek.

Popis živine, perutnine in čebelnih panjev. V času od 2. do 15. januarja 1927 se bo v ljubljanskem mestnem okrožju vršilo popisovanje živine, perutnine in čebelnih panjev.

po magistratnih organih od hiše do hiše. Zbrani podatki bodo služili zgolj v statistične svrhe ter se jih v kak drug namen ne bo uporabljalo. Občinstvo se opozarja, da pri popisu ne dela ovir in ne navaja napačnih podatkov, ker bi se moralo sicer proti vsem prestopnikom v smislu obstoječih predpisov kazensko postopati.

Medveda je ustrelil 28. dec. p. l. v občini Čeplje lovec Alojzij Mantel. Medved je tehtal nad 80 kil.

Beđa v Hercegovini. Sarajevski listi poročajo o veliki beđi, ki vlada v Hercegovini med seljaki. V selu Lubuško in v nekaterih drugih krajih Hercegovine seljaki dobesedno stradajo. Lačni, premrazeni in zadolženi obupujejo okoli svojih ognjišč. Listi apelirajo na vlado, da priskoči bednim seljakom na pomoč.

Trdoživa žena. Pred osiješkim sodnim dvorom se je zagovarjal te dni kmet Stevo Radojčić, ki je skušal zadaviti pred par meseci svojo ženo ter jo vrgel, misleč, da je že mrtva iz višine 18 m v Donavo. Medtem pa se je žena zopet zavedla ter se splazila na breg. Radi tega dejanja je bil obsojen Radojčić na sedem let težke ječe. Zločin je izvršil Radojčić zato, ker je bil zaljubljen v neko dekle, ter se je hotel svoje žene na tak grd način iznebiti.

Borba proti tihotapstvu. Finančno ministrstvo je pooblastilo kontrolne postaje v Bosni, Hercegovini in Črnigori, da zvišajo število kontrolnih organov, da bi se mogla čim uspešnejše voditi borba proti tihotapstvu.

Strašna božična tragedija. V selu Trnjavi v Slavoniji se je na sveti dan odigrala pretresljiva tragedija v hiši seljaka Stepana Lukačevića. Okoli 16. je odšla žena seljaka v hlev, da napoji konje, v sobi pa je ostalo troje otrok, od katerih je bilo najstarejše dete staro 4 leta. Medtem, ko je bila mati v hlevu, se je v sobi, kjer se je igrala deca, vnelo božično drevo in izbruhnil je požar. Ko se je mati vrnila, je bila vsa hiša zadimljena, njeni trije otroci pa so ležali mrtvi v sobi: Z nesrečno rodbino sočustvuje vse selo.

Sredji mesta zmrznil. V Visokem v Bosni je našla v eni zadnjih noči policija na cesti nekega Mujo Karabalovića mrtvega. Možakar si ga je bil preko mere privoščil, vsled česar je obležal na cesti in zmrznil.

110 nadstropij. Neki bogataš John Larkin bo prihodnje leto začel zidati v Newyorku 110 nadstropij visoko uradno hišo. Visoka bo 397 metrov. Stala ga bo 18 milijonov dolarjev. Najemnine bo pa novi nebotačnik vrgel vsako leto 3 milijone dolarjev.

Arctaeija razbojniške tolpe. Orožniki v Virovitici so aretirali te dni razbojniško tolpo, broječo devet glav. Vodja tolpe je star še ne štiriindvajset let. Tudi njegovi komplici so približno iste starosti. Kljub svoji mladosti imajo lopovi na vesti veliko število roparskih napadov, vlovov itd. Vsi tolovaji čepe za železnim omrežjem, samo njihovemu vodju se je posrečilo pobegniti.

Žene in otroci izseljencev smejo v Ameriko. Senat Zedinjenih držav v Severni Ameriki je sprejel naređbo, ki dovoljuje 35.000 ženam in

otrokom izseljencev, ki so se nastanili v Zedinjenih državah v letih 1921. do 1924., da se smejo priseliti k svojim domačim. Ta pritok novih izseljencev ne spada v število zakonsko določenih izseljeniških kvot za posamezne države.

Zločinec — poslanec? Madžarske volivne sleparije so končane. Vlada je dobila zase skoraj vse mandate. Med njenimi poslanci je tudi Ivan Hejjas. Tega moža je neki novinar na podlagi pismenih dokazov obtožil, da je on povzročil umor 104 oseb. In kaj mislite, da se je zgodilo? Urednika so vrgli Madžari v ječo za 2 tedna, Hejjasa pa razglasili za povsem nedolžnega.

Poplave v Hercegovini. V večih krajih Hercegovine so bili zadnje dni silni nalivi. Drenovačko polje, Mostarsko blato in Popovo polje je poplavljen. V mnoge hiše je udrla voda.

Žrtve dela. Na Francoskem v Pout Maussonu se je zrušil 30 metrov visok plavž, ki je pokopal pod svojimi ruševinami sedemnajst delavcev.

Prebivalstvo Rusije šteje po prvih podatkih splošnega ljudskega štetja 145 milijonov duš.

Smrten shok iz 41. nadstropja. V Chicagu je nedavno izvršil samomor industrijec in veleposestnik Smith s tem, da je skočil iz 41. nadstropja nekega nebotačnika. Mož je obležal z razbitimi udji mrtev na tleh. Zdravniki so ugotovili, da se je nesrečnik tekom hitrega padanja zadušil ter padel že mrtev na tla.

Ženska — predsednica volilne komisije. To bo v Sarajevu, kjer je upravno sodišče med predsedniki volilne komisije imenovalo tudi žensko in sicer gđ. Zoro Iličevo.

Nevaren kačak ubit. Kot poročajo iz Kosovske Mitrovice, je pričakal te dni orožniški kapetan Jaraković s tremi orožniki glasovitega kačaka Selmana Sejnulovića, na čigar glavo je bila razpisana nagrada ter ga v boju ustrelil. Vest o smrti Sejnulovića je vzbudila v vsej okolici veliko radost.

10 glav broječa roparska tolpa je bila vjeta te dni v nekem gozdu, nedaleč od Vinkovcev. Tolpa se je udala šele po daljšem boju, v katerem sta bila dva orožnika ubita. Roparska tolpa je bila zadnje čase strah in trepet Srema.

Obupen čin rodbinskega očeta. Iz Newyorka poročajo: V Farwellu (Texas) je umoril neki farmer iz obupa radi slabe letine svojo ženo in svojih osem otrok, nakar je izvršil samomor.

Novi japonski cesar bo na dan svoje ustoličenja pomilostil nad 50.000 jetnikov.

Podzemna železnica v Moskvi. Moskovska komunalna uprava je sklenila, da zgradi podzemsko železnico, ki bo vezala vse glavne kolodvore in mestne okraje. Stroški so preračunjeni na 200 mil. mark. Projekt izvedeta dve nemški podjetji.

Mussolinijeve ekscentricitete. Mussolini je odredil, da smejo italijanske pošte dostavljati odslej samo italijansko adresirana pisma ter da je navesti v uradnih spisih poleg običajnega tudi fašistični datum, ki prične šteti leta s fašistično revolucijo.

Kako je prišel agent do 8 milijard 400 milijonov dinarjev. Pred 25 leti je dobil agent Pattino v Zedinjenih državah od tvrdke v Boliviji, ki jo je zastopal, nalog, da iztirja dolg 250 dolarjev. Dolžnik ni mogel plačati, zato mu je zarubil agent Pattino kos zemlje. Ker od agenta zastopana družba s tem plačilom ni bila zadovoljna, je obdržal Pattino zemljišče sam ter izplačal tvrdki 250 dolarjev v gotovini. Te dni pa so našli na zemljišču cinovo rudo. Strokovnjaki domnevajo, da vsebujejo ležišča desetino vsega cina na svetu. Posestvo srečnega agenta se ceni na 150 milijonov dolarjev.

Bivši perzijski šah prodaja parfume. Prejšnji perzijski šah je bil kot znano, lansko leto odstavljen. Mož živi sedaj v Parizu. Ker ne dobiva nobene apanaže, živeti pa hoče kljub temu, si je moral poiskati kruh. Postal je lastnik trgovine s parfumi. Naši srečni Ziti še ni treba, da bi postala njegova kompanjona.

Visoko francosko odlikovanje predsednika skupščine. Na predlog francoskega zunanjega ministra je odlikoval predsednik francoske republike predsednika skupščine Mar ka Trifkovića z redom častne legije II. razreda (Grand Officier).

Relikvije sv. Alojzija. Iz Rima poročajo, da so te dni prepeljali v Rim v posebnem vozu relikvije sv. Alojzija. Relikvije so spremljali med transportom mantovanski pomožni škof, vitezi malteškega reda in vitezi reda svetega groba v uniformah. Relikvije so bile prepeljane v slavnostnem sprevodu v cerkev svetega Ignacija.

Ciklon ob španski obali. Ob španski obali na Sredozemskem morju je divjal te dni silen ciklon. Nad sto ribiških ladij se je potopilo in izginilo brez sledu. Pri Castelomi se je zrušil svetilnik, morski valovi so odnesli ruševine. V Valenciji je poplavilo morje vse hiše, neko otroško bolnico so odnesli valovi, ki so bili višji kot poslopje. Bolni otroci so bili v zadnjem trenutku rešeni. — V Segoviji znaša temperatura 17 stopinj pod ničlo. V Madridu je zmrznilo tekom ene zadnjih noči pet oseb.

Zaradi posilstva obsojeni na smrt. Leningradski sodni dvor je obsodil te dni 26 mladeničev, ki so pred mesecem dni ugrabili in po vrsti posilili neko delavko-dijakinjo. Zadeva je vzbujala takrat velikanško senzacijo ter je dala povod za »energično pobijanje« hooliganstva«. 7 obtožencev je bilo obsojeno na smrt z ustreljenjem, 3 na deset, ostali pa na 3—8 letno ječo.

Ruski parnik ponesrečil. »United Express« poroča, da so divjali te dni v Črnem morju silni viharji. Pri tej priliki se je potopil ruski parnik »Kavkaz«, na katerem se je nahajalo 60 potnikov, od katerih se je potopilo 40.

Tri leta v svisljih. Policija v Coblenzu v Nemčiji je našla Hugona Presserja na svisljih njegove kmetije, kjer je bil zaprt skozi tri leta. Žena ga je zaprla, ker je bil, kot je rekla, prelen, da bi delal. Vsak dan mu je prinesla le toliko hrane, da se je zdržal pri življenju. Imel je

dolge lase, dolgo brado in dva palca dolge nohte. Presserja so prepepljali v bolnišnico, njegovo žena pa v zapor.

Bivša cesarica Zita odklonila italijansko pomoč. — Kakor poroča »Echo de Paris« sta poslala italijanski kralj in Mussolini posebnega odposlanca na Špansko k bivši cesarici Ziti. Ponudila sta ji stalno pokojnino, če se naseli v Italiji ter tudi pomoč, da postane njen sin Oto madjarski kralj. Zita pa je italijansko ponudbo odbila, ker Burboni še nikdar niso imeli sreče, če so se poslužili tuje pomoči.

Sovjeti pomagajo angleškim premogarjem. Rdeča obrtna zveza je poslala angleškemu premogarjem zopet 400.000 rubljev, katera svota je bila pridobljena s tem, da so bile plače sovjetskih delavcev znižane za en odstotek.

Potres v Albaniji. Te dni je bil v Draču močan potres, ki je povzročil veliko materialno škodo. Nad tisoč oseb je brez strehe.

Avtoomnibus-promet v mariborski oblasti. Na Božič, dne 25 t. m. je bil otvorjen avtoomnibus promet na progah Maribor—Celje in Maribor—Dravograd. Na progi Maribor—Konjice—Celje vozi avtoomnibus vsak dan dvakrat in sicer ob 7. zjutraj in ob 13. Vrača se iz Celja, kamor dospe ob 9.30 in 15.30, ob 10. uri in ob 16. uri. Prevoznina znaša 62 dinarjev. Na progi Maribor—Dravograd vozi avtoomnibus vsak dan dvakrat in sicer ob 7. in ob 13. uri. Iz Dravograda, kamor prispe ob 9.23 in ob 15.23, odhaja ob 10. in 16. uri. Prevoznina stane 60 Din.

Ognjenik na Balkanu. V gorati pokrajini Šalka v Albaniji se je vsled zadnjih potresnih sunkov na vrhu neke gore odprl vulkan, ki že nekaj dni bluje ogenj in lavo. Voda bližnjega jezera vre. Prebivalstvo je zapustilo svoja domovja in išče zavetja v oddaljenejših krajih pri sorodnikih in znancih.

Poprava železniške proge Zidani most—Zagreb. Ker je železniška proga Zidani most—Zagreb v slabem stanju in je vsled tega znatno otežkočen promet konvencionalnih brzovlakov, ki na tej progi ne morejo vzdrževati predpisane brzine, je generalna direkcija državnih železnic odredila, da se ta proga čimprej temeljito popravi, zlasti pri Brežicah in Dobovi.

Velik požar v Beogradu. V noči od petka na soboto je v Beogradu nastal v tovarni usnja tvrdke P. Arambašič požar, ki je vpepelil celo prvo nadstropje. Škoda se ceni na 700.000 dinarjev. Zanimivo je, da je ravno pred letom dni nastal požar v istem poslopiju in je tudi takrat pogorelo prvo nadstropje.

Henrik Sienkiewicz. Potop. Iz poljščine prevedel dr. Rudolf Mole. 11.—12. snopič. V Ljubljani 1927. Založila Tiskovna zadruga. — Po daljšem presledku je izšel zopet nov dvojni snopič Sienkiewiczovega romana »Potop«, ki ga izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani. O zanimivosti Sienkiewiczovih romanov nam ni treba še posebej govoriti. Dovolj je, ako povdarjamo, da je prva izdaja vseh njegovih romanov v slovenskem prevodu že zdavnaj razprodana in da po novi izdaji Tiskovne zadruge prav pridno segajo najširši slovi. Z enajstim in dvanajstim snopičem začne drugi del. Dobijo se še vsi prejšnji zvezki. Vsak dvojni snopič velja 20 Din in se naroči pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Hartley Manners, Peg, srček moj. Veseloigra v treh dejanjih. — Poslovenil O. Sest. Zbirka »Oder« 16. snopič. V Ljubljani 1927. Založila Tiskovna zadruga. Strani 99. Cena 18 Din. — Ta tridejanska veseloigra bo predstavljala prijeten repertoarni komad vseh diletantskih odrov. Pred par leti v angleščini napisana, je znala s svojo resnično ljubko in prijetno vsebino izvojevati velike uspehe po vsem svetu. Veseloigra, ki ne stavi glede scen nikakih velikih zahtev, bo dobrodošla vsem majhnim odrom in bo gotovo uspela povsod. V naših gledališčih je dosegla velik uspeh in se je igrala kar v serijah.

MLADINSKI VESTNIK.

Društvo kmetijskih fantov in deklet Dol-Beričevu uprizori v nedeljo 9. januarja v Beričevem igro: »Testament« — narodna igra s petjem v štirih dejanjih. Pričetek ob pol 4. uri popoldne. Vse prijatelje društva od blizu in daleč vabimo k čim številnejši udeležbi.

PO SVETU.

VELIKANSKA IZGUBA RAZSTAVE.

Velika mednarodna razstava v Philadelphiji v Ameriki, ki je veljala mesto 20 milijonov dolarjev, je bila 30. novembra zaključena. Od 1000 uslužbencev jih je bilo odpuščenih 900, medtem ko jih ostane še 100 v službi, da dovrše delo izlozbe, ki bo deloma odprta še do konca decembra. To velikansko mednarodno razstavo so philadelphijski meščani zamislili kot največjo in najbolj svečano proslavo 150-letnice neodvisnosti Združenih držav. Sedaj pa je razstava zaključena kot kolosalno neuspelo podjetje, čeprav je razstava po velikosti prostora, na katerem se je nahajala, največja na svetu. Računali so na najmanj 50 milijonov obiskovalcev, ki bi prispevali do 25 milijonov dolarjev, pa jih je bilo samo pet milijonov. Pričakovali so, da bo veljala mesto Philadelphio 10 milijonov dolarjev, pa je veljala 20 milijonov, kar je treba pokriti iz občinskih dohodkov.

Ivan Albrecht:

Romanca o sv. Treh kraljih.

(Po narodnem motivu.)

Pod oknom lučka zagori:
»Oj, dober večer, oj, dober večer!«
So Trije kralji k nam prišli,
da bi pri nas bili čez noč.

Pojdimo jim odpirat dver
ta sveti večer za srečno noč,
da pridejo nam na pomoč,
ko zadnja ura zabrni
za večno luč, za večni mir.

Pod oknom lučke nič več ni:
»Oj, lahko noč, oj lahko noč!«
Joj, babica mrtva leži —
Prišli so ji kralji na pomoč
za večno luč in sveti raj...

Še nam, Marija, Jezus daj,
ko zadnja ura zabrni,
da kralji bi na pomoč prišli.

Narodni gospodar.

»Planšarstvo in kmetijstvo v naših planinah.«

Uredil dr. Fran Spiller - Muys. Založila Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani.

Ta krasni božični in novoletni dar našim planinskim kmetom je prvo večje strokovno delo, ki ga je izdala naša Kmetijska tiskovna zadruga in na katerega je lahko ponosna; kajti ta knjiga se z uspehom lahko kosa s sličnimi deli inozemstva, tako po svoji bogati vsebini kakor tudi po svoji opremi. Krasi jo namreč nič manj nego 200 večinom izvornih slik, med njimi mnogo celostranskih, 17 načrtov in 4 umetnostne priloge.

Uvod iz urednikovega peresa nam podaja pregledno sliko planšarstva v alpskih in drugih državah Evrope ter preide na planšarstvo v Jugoslaviji, kjer prednjačijo Slovenske pokrajine kot alpski predeli z izrazitim planinskim kmetijstvom, ki mu je temelj planšarstvo. Navaja definicije pojma »planina«, kakoršne so postavili razni strokovnjaki, a prihaja do zaključka, da se gospodarsko življenje pač ne da formulizirati, da pa je za gospodarski pojem planine poleg primerno visoke lege v gorovju in oddaljenosti od stalnih bivališč bistven le kmetijsko-gospodarski moment: trajna poletna paša kot sestavni del planinsko-kmetijskega gospodarstva; planina preživlja povprečno skozi tri mesece na leto živino planinskega kmeta in mu omogoča na ta način rentabilno živinorejo in gospodarski obstoj.

Glavni del knjige je posvečen strokovnemu pouku. Prvo poglavje razpravlja o »Planinskem kmetijstvu in planinskem pašništvu«, osobito pa o pridelovanju krme v dolini ter produkciji paše na planini. Posebno obširno in vestno je obdelano travništvo (obdelovanje dolinskih travnikov) in nega planinske ruše (rovov in planinskih pašnikov). Drugo poglavje govori o živinoreji in to o govedoreji, prašičereji, kozoreji in konjereji. Posebno razpravlja pisec pri vsaki teh panog vprašanja pasem, vzreje in krmljenja, odbiranja živali za plemo, plemenjenja, mlečnosti, molže in oskrbe v hlevu in na planini.

Tretje poglavje opozarja na hibe našega »Planinskega gospodarstva« in to na razmere v gospodarskih odborih naših srenj in sosesk, na razmere na planinah (staje in hlevi), glede servitutnih paš in pastirstva. Ta tri poglavja je spisal srezki kmet, referent Josip Sustič v Radovljici z vso potankostjo in temeljitostjo.

Četrto poglavje vsebuje »Planinske melioracije«. Iz bogatih svojih izkustev podaja tu višji agr. svetnik in planinski nadzornik inž. Ivan Presel navodila in primere za tehnično izboljšanje naših planin, za gradbo potov, ograj in planinskih stanov s kočami, hlevi, sirarnami in vodovodi. V naši kmetijsko-strokovni literaturi dosedaj menda še

neobdelano tvarino prinaša peto poglavje, spisano od strokovnega učitelja Antona Pevca, namreč »Planinsko mlekarstvo in sirarstvo«. Nazorno vidimo tu, kako se pravilno izdelava presno maslo, razne vrste kislega in sladkega sira, posebno našega slavnoznanega bohinjskega sira.

Vsa ta poglavja krasijo lepe, po večini izvorne slike in praktično uporabljivi načrti.

V šestem poglavju »Planinska agrarna politika in planinsko pravo« razpravlja urednik, znani naš agrarni pravnik dr. Fran Spiller-Muys o pravni zaščiti planin in pašnih servitutov, o pravni ureditvi uživanja in upravljanja planin, o nalogah državne uprave in cilju izboljšanja planin in pospeševanja planšarstva ter o prepotrebem pouku o planšarstvu. Posebno zanimiva so izvajanja o planinskem pravu s pogledom na obče agrarno (zemljiško) pravo in o pozitivnem planinskem zakonodajstvu.

Tako vsebina kakor tudi oprema knjige nam je lahko v ponos in ne zaostaja prav nič za sličnimi inozemskimi deli (češkimi, nemškimi, kakor so n. pr. Dr. Ing. Mácha: Pastevništvo na Slovenskem, Stebler: Alp- und Weidewirtschaft, Spann: Alpwirtschaft itd. Cena je z ozirom na to, kar knjiga nudi, naravnost nizka. Zato jo priporočamo vsem kmetovalcem, planinskim in dolinskim.

V isti zalogi je izšla še dopolnilna knjiga:

»Planinski in sorodni agrarni zakoni in uredbe«

z vzorci upravnega štatuta za srenje (soseske) in planšarskega reda. Priredil dr. Fran Spiller - Muys. — Vedno bolj se kaže potreba, da pozna tudi kmetovalec sam vsaj približno vse zakone in uredbe, ki se tičejo njega in njegovega gospodarstva. Tej potrebi skuša ustreči ta izdaja planinskih in drugih sorodnih agrarnih zakonov in uredb, ki jih je danes že tudi za poklicnega pravnika težko najti po vseh zakonikih bivših dežel. Zato bo dobrodošla ta knjiga tudi juristom (upravnim pravnikom, sodnikom in odvetnikom), ki pridejo često pri nas v položaj, da se morajo pečati s planinskopravnimi vprašanji.

Orlavas. V delokrogu tuk. »Društva kmetijskih fantov in deklet — Zimzelen« se je pred kratkim časom ustanovil »Tamburaški odsek«. Društvo si je že nabavilo instrumente za istega. Tamburaši se prav pridno vadijo in upati je, da nam bodo v kratkem času pokazali svoje uspehe.

Zadružništvo in cene mleka.

V Sloveniji, v ljubljanski in mariborski oblasti, obstoja že blizu petdeset mlekarških ustanov, ki so le deloma v privatnih rokah, večina jih je pač na zadružni podlagi. Po

starosti družbe so najstarejše nekatere bohinske sirarske družbe, poslovanje pa je iz različnih vzrokov dostikrat pri mladih podjetjih bolj ugodno kot pri starejših, ki se ne morejo otresti svojega konservativizma. Posebno v zadnjem in tekočem letu moremo zaznamovati živahno ustanovno gibanje v ljubljanski oblasti. Ta duh združništva pa le polagoma prehaja tudi v mariborsko oblast. Vzrok je treba iskati pač v naravnih pogojih, v veliki meri pa tudi v zapostavljanju mariborske oblasti od strani merodajnih civilnih in državnih faktorjev. Dočim je na Gorenjskem in Dolenjskem že precej gosto razpleteno združništvo — škoda da vse združne mlekarnice ne poslujejo samostojno — prevladuje na Štajerskem še privatna inicijativa, privatna trgovina in prekupčevalstvo. Posledice teh so vsakemu jasne, saj štajerski kmet prodaja mleko skoro dva- do trikrat ceneje kot ga vnovčujejo n. pr. gorenjske družbe in zadruga. Gmotni uspeh vsake podjetnosti in slehernega gospodarstva je le merilo za potrebnost in pospeševanje! Danes, ko naš mali kmet nima obilice dohodkov in težko breme javnih dajatev, mora gledati, da svoje pridelke vnovči dobro, da išče novih dohodkov in ne opušča radi male rentabilnosti mlekarstva. Izhod je v združništvu, v samopomoči! Žalibog je bridka resnica, da premnogi kmetovalci za samoosvojitve nimajo smisla, drugi niso podučeni in zopet marsikateri v današnji težki krizi, »v dobi prisilnih dražb«, nimajo na razpolago toliko gotovine, da bi vplačali par sto dinarjev združnega deleža. S tisoč ali dvatisoč dinarji združne glavnice pa se ne da ustanoviti sirarne ali mlekarnice.

Lansko leto je izšla od mlekarkega društva za ljubljansko okolico pobuda za ustanovitev mlekarkega društva za celo Slovenijo, ki naj bi obravnavalo pereče zadeve slovenskega mlekarstva tako glede organizacije, trgovine, kakor politike o cenah. Radi predvsem osebnih nasprotij pa je ideja ostala le ideja, in odbor, ki je bil normiran, da sestavi nova pravila, še vedno — spi. Kako velikega pomena bi bilo tako veliko, vse interesente,

predvsem kmetovalce obsegajoče društvo, vidimo že iz preje navedenih razlik v cenah, po katerih vnovčujejo mlekodajalci svoj pridelek. Ker ni še društva, bi morda prevzela zveza zadrug nalogo, da zbira podatke o produkciji in ceni. Vsaka sirarna in mlekarna naj bi mesečno sporočala nakupne cene in koncem leta povprečno ceno, po kateri so združniki vnovčili mleko. Ako bi torej centrala, v posesti vseh podatkov, periodično objavljala najvišje in najnižje cene, bi bilo to velikega vzgojnega in gmotnega pomena za posamezne zadruga in za kraje, kjer še ni zadrug, kjer so še sami »divjaki«. Ako združniki v Vodichah, Vrhniki itd. zvedo, da je n. pr. sirarna v Bohinju vnovčila mleko za toliko in toliko para ali celo dinarjev boljše, bodo gotovo iskali vzroka, zakaj oni boljše prodajajo ali obratno. Istotako bi kmetovalci, ki prodajajo prekupčevalcem mleko, gotovo preje mislili na lastno organizacijo, ker bi videli, da drugi svoje pridelke prodajajo dražje. Številke, četudi so suhe, vedno vlečejo, upajmo, da vedno v korist našega gospodarstva.

Ljubljanski velesejem v letu 1927.

Na zadnji seji upravnega odbora Ljubljanskega velesejma se je predložila bilanca o moralnem uspehu prirediteljev v letu 1926. Tako velesejem, kot Pokrajinska razstava »Ljubljana v jeseni« sta moralno izborna uspela, da, v očigled težki gospodarski krizi nad pričakovanje dobro. Opravičenost obstoja te važne gospodarske institucije se je s tem zopet dokazala kakor tudi utrdila nje stalnost.

Sklenilo se je prirediti prihodnje leto VII. Mednarodni vzorčni velesejem v času od 2. — 11. julija. Pokrajinsko razstavo pa, ki bo nosila kmetijski karakter, od 10. — 19. septembra. Po dosedanjem zanimanju obeta biti VII. velesejem v nizu dosedanjih prirediteljev eden najboljših, Pokrajinski — kmetijski razstavi, pa je že v naprej zasiguran popolni moralni uspeh, vsaj se pri-

redi ta prirediteljev v proslavo 160-letnega obstoja Kmetijske družbe v Ljubljani, ki bo napela vse moči, da razstava čim preglednejše in impozantnejše izpade.

Ker si je od letošnjih razstavljalcev že 75 odstotkov zasiguralo svoje stare razstavne prostore za prihodnje leto, ni več veliko izbire v prostorih na razpolago. Zato naj se oni novi razstavljalci, ki si žele špeciijelne namestitve zglasijo takoj v sejm-skem uradu, da se ustrezne vsem željam.

Razpis kletarskih tečajev. Vsled odredbe ministrstva za kmetijstvo in vode z dne 8. junija 1926, br. 24.439-V. se bodo vršili v smislu zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva kletarski tečaji za vinogradnike in viničarje ter njih sinove; nadalje tudi za gostilničarje in njih pomočnike v času od 24. do vštetelega 27. januarja 1927 in sicer: 1. na drž. loznem in ovočnem nasadu v Pekrah, p. Limbuš pri Mariboru; 2. na drž. loznem in ovočnem nasadu v Kapeli, p. Slatina Radenci. — Delovni program za ta tečaj je: 1. Čiščenje vinskih posod in kleti; 2. dolivanje sodov; 3. pretakanje vina; 4. o raznih načinih, po katerih se vino umetno čisti; 5. o filtrih in filtriranju vina; 6. o boleznih vina in o načinih, po katerih se odvrčajo in zdravijo; 7. natakanje vina v steklenice; 8. kuhanje in prekuhanje žganja in konjaka; 9. pokušavanje raznih vrst in tipov zdravih in bolnih vin; 10. merjenje alkohola v vinu z eboulioskopom, kakor tudi kisline s kislomerom in drugimi pripravami. Na vsaki tečaj se sprejme kvečjemu 15 udeležencev. Priglasiti se je ustmeno ali pismeno čimprej, najkasneje pa do 15. januarja 1927 pri dotičnem nasadu, nakar bo vsak priglasenec obveščen jeli je sprejet ali ne. Kmečki (vinogradniški) in viski fantje, kakor tudi viničarji, ki se udeležijo tečaja, dobe na nasadu prosto prenočišče in dnevno 10 Din, kot prispevek za prehrano. — V Mariboru, 14. decembra 1926. Veliki župan dr. Pirkmajer, s. r.

Kmetijsko - nadaljevalni tečaji v prevaljskem okraju. Pred kratkim smo čitali v časopisih, da se na ini-

cijativo okrajnega ekonomista tov. Emerana Stoklasa v Prevaljah otvorijo letošnjo zimo v prevaljskem okraju 12 kmetijsko-nadaljevalnih tečajev za kmečke fante in dva gospodinjstva tečaja za kmečka dekleta. Agilnim in za napredek

Za pravilno negovanje telesa

pokazuje se Fellerjev pravi blagodišeči »Elsafluid« koristnega delovanja že od časov naših dedov. On daje oslabelemu telesu novih moči in svežosti, oživlja živce, jača mišice in kite in prija vsem telesnim delom. Drgnjenje in umivanje z Elsafluidom krepi utrujene oči in zabranjuje nahod. Z vodo razredčen izvrsten za izpiranje grla in ust. Da je Elsafluid povsod tako priljubljen, je storila baš vsestranska uporaba odzunaj in znotraj kot zanesljivo domače sredstvo in kosmetikum. Močnejši, zato boljše delovanja kot francosko žganje.

Zahtevajte za poizkus povsod izrecno Fellerjev pravi blagodišeči Elsafluid v poizkusnih stekleničah po 6 Din, v dvojnatih stekleničah po 9 Din ali specialnih stekleničah po 26 Din. — Po pošti pride tem ceneje, čim več se naroči naenkrat; z zavojnico in poštnino stane:

9 poizkusnih ali 6 dvojnatih ali 2 specialni stekleniči . . .	61 Din
27 poizkusnih ali 18 dvojnatih ali 6 specialnih steklenic . . .	133 Din
54 poizkusnih ali 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic . . .	250 Din

Naročila naslovite razločno takole:

Eugen V. Feller,

lekarnar v Stubici Donji,
Elsatrg 344, Hrvatska.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14.257

reg. zadr. z neom. zav.

Brzojavke: »KmetSKI dom«. Telefon št. 247

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, priti.

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poroštvu ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev.

Dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje

vloge na vknjižice **6%** brez odpovedi čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje:

Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice na druga mesta.

Uradne ure: vsak delavnik od 8. — 12. 1/2, in od 3. — 4. 1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

kmetskega stanu vnetim šolskim upraviteljem gg. Kuharju in Feinigu se je zahvaliti, da sta se v Črni in Mežici pretečeni teden že otvorila prva dva kmetijsko-nadaljevalna tečaja in en gospodinjki ter se je pričelo z rednim poukom. V drugih, v ta namen v poštev prihajajočih šolskih okoliših so predpriprave tudi že tako daleč napredovale, da se ostali kmetijsko-nadaljevalni tečaji otvorijo v najkrajšem času, v veliko korist ukaželjne kmečke mladine. Strokovno in upravno vodstvo teh tečajev je poverjeno tov. okr. ekonomu Stoklasu in okr. šolskemu nadzorniku g. Močniku. — Ali se bodo zganiли tudi drugi okraji?

Za naše gospodinjce.

Kako se shrani juha več dni? Na deželi, kjer se ne kuha vsak dan meso, pogrešajo večkrat dobre goveje juhe, čeravno ni tako težko, ohraniti jo več dni, če treba tudi ves teden. Kadar je namreč juha skuhaná, naj se natoči v posebno steklenico prav do vrha; potem se zamaže steklenica s surovim maslom, tako da ni nič zraka v v steklenici in se potem zamaši.

Ali hočeš imeti pozimi dosti jajc? Gotovo! Saj so pozimi jajca najbolj draga. Dobro, potem pa me poslušaj, kaj moraš storiti. Izkušnje so pokazale, da stare kokoši pozimi ne neso. Pač pa so prav rodovitne tudi pozimi one kokoši, ki so se izvalile v času od začetka marca do konca

aprila minolega leta. Če hočeš imeti prihodnjo zimo mnogo jajc, podloži svojim kokošim čimpreje, torej v februarju ali marcu ter vzgoji marčna ali aprilna piščeta. Stare kokoši nadomesti torej z mladimi in jajc ne bo manjkalo. Seveda moraš skrbeti tudi za primerno hrano.

Kako preprečiš, da prašiči ne glodajo lesa? Ako imajo prašiči v želodcu preveč kisline, si jo skušajo odpraviti s tem, da glodajo les. Obglodavanje pa precej puste, ako se jim primeša med krmo nekoliko stolčene krede ali pa klajnega apna.

Slavljenje sv. Save pri Srbih.

Sv. Sava je veliko storil za Srbe v verskem in prosvetnem oziru. Zato ga Srbi proslavljajo na razne načine. Posebno ga slave s svojo takozvano »slavo«. Med katoliškimi Slovenci je v navadi praznovanje svetnika, ki je patron kake cerkve, to je patrocinij. Obhaja se ta dan pri podružnicah božja služba, k kateri pridejo ljudje tudi iz drugih krajev, in kaj boljšega se postavi na mizo. Srbi pa svojemu prvemu patronu v čast prirejajo »slave« in obnavljajo zaobljube, imenovane zavetnine. Razločujejo velike in male zavetnine; pri prvih se združuje več vasi, druge so malega obsega. To je v navadi posebno v onih vaseh, ki stoje okoli nekdanjih samostanov. Pred praznikom sv. Save imajo ljudje cel teden post. Po nekaterih krajih se je

slavljenje sv. Save združilo s šolsko slavnostjo, ki se vrši začetkom šolskega leta v šolskih prostorih. Vsa šolska občina je združena pri rezanju kolača. Za predsednika slavnosti se izvoli kolačar (domaćin).

V neki vasi blizu Beograda slave sv. Savo vsi prebivalci skupaj na posebno slovesen način. Kjer obhajajo slavo posamezne hiše, se v vsaki hiši mesi kolač in to se imenuje »domaća slava«. V tej vasi se pa pripravi skupni kolač, katerega mesi nalašč za to leto izbrani domačin ali kolačar. Ko se približa ta praznik slave ali zavetnine, povabi domačin duhovnik v svojo hišo, da blagoslovi vodo, s katero se zamesi testo za slavski kolač. Potem odide duhovnik domov. Ali zvečer okoli pete ure mora biti zopet v hiši kolačnika, da opravi bdenje (vigilije pri katoličanih), ki se vrši pred praznikom sv. Save. To bdenje sicer opravi duhovnik v cerkvi, ako ima vas kako cerkev, drugače pa v hiši domačina. V ta namen se vsa hiša dobro očisti in okinča. Ena soba se pripravi za bdenje. Na mizi stoji sv. podoba in zraven kadilnica. Med molitvami bdenja gori pred podobo sv. Save ves čas debela sveča. Ko pride duhovnik med opravljanjem božje službe do jutranjega evangelija, ljudje odidejo domov. Drugi del liturgije, jutrenjo, pa opravi duhovnik v isti hiši drugi dan zjutraj. Zopet se prižge velika sveča. Ljudstvo se je zbralo in si prižgalo svoje svečice, da gore med božjo službo. Pristopajo ljudje tu-

di h križu in sv. podobi, ki stoji na mizi, in oboje pobožno poljubljajo.

Duhovnik z nekaterimi možmi v tej hiši skupaj večerja in tam tudi prenoči. Z duhovnikom prenoči v isti sobi domačin ali kak njegov prijatelj. Zjutraj po božji službi mladi ljudje odidejo domov, starejši možje in duhovnik so pa od domačina povabljeni na zajutrek (ručak). Najprej je slovesno rezanje kolača, kar izvršita duhovnik in domačin. Plovico kolača dobi duhovnik za njegov trud, eno četrtniko pa novi domačin, katerega so si med tem časom izbrali za tekoče leto. Sedaj nastane veselje, napijejo se zdravice in utrjujejo prijateljske vezi.

Sv. Sava je pri Srbih zaščitnik celega naroda. Slave ga pa tudi posamezni stanovci, kmetje in obrtniki, gospoda in preprosti ljudje. Nove cerkve na čast sv. Savi se še vedno grade. V Beogradu se sedaj izdelujejo načrti za novo cerkev sv. Save, ki bode najiminitnejši arhitektonski spomenik srbskega naroda. Katoličani se pa ondi postavljajo z novo, veličastno cerkvijo Kristusa Kralja.

Mlad ženin išče nevesto!

Marljiv mladenič, lepega vedenja, star 25 let, lastnik nad 150.000 Din vrednega posestva, želi znanja za takojšnjo ali poznejšo ženitev s poštenim, od 18 do 25 let starim dekletom, ki bo imelo pa starših gostilno, trgovino ali posestvo. Resne ponudbe, po možnosti s sliko, je poslati na upravo »Kmetškega lista« pod šifro »VESELJE št. 111«.

Notar DR. IVO ŠORLI, Maribor

(doslej Slovenska ulica št. 11)

uraduje od novega leta dalje

na Aleksandrovi cesti št. 12.

(Hiša Wiestahler).

Kovačnica na dobrem mestu se vzame v najem.

Ponudbe poslati na upravo Kmetijskega lista pod „Kovačnica“.

Prometni zavod za premog

v Ljubljani

prodaja premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakorosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industr. podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, hoveški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani,

Miklošičeva cesta šte. 15/II.

RESTAVRACIJA

Pod Skalco

Ljubljana, Mestni trg 11

toči vedno sveže pivo, pristna domača črna in bela vina ter postreza z fino kuhinjo.

Za obilen posej se p. n. občinstvu toplo priporoča

Josip Uran.

Nudimo živinsko sol

v vrečah po 50 kg à 250.— Din, 100 kg franco naše skladišče. Ekonom, osrednja gospodarska zadruga Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

CELJSKA POSOJILNICA D.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 50.000.000.—.

V lastni palači Narodni dom.

Stanje glavnica in rezerva
Din 4.000.000.—.

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih izplačuje točno in nudi za iste najboljše obrestovanje in največjo varnost. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

PODRUŽNICA V ŠOŠTANJU NA GLAVNEM TRGU.